

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo: Z-008405/2020/1090/FMA

Číslo poverenia: 1764/03
Zo dňa: 25.06.2020

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 2
Počet strán: 32
Počet príloh: 0

PROTOKOL o výsledku kontroly VÚC – využívanie finančných prostriedkov a majetku č. KA-006/2020/1140

Košický samosprávny kraj

Košice, január, 2021

Obsah

1. Zostavenie a plnenie rozpočtu VÚC	7
1.1 Rozpočtový proces	7
1.2 Zabezpečenie činnosti úradu VÚC (program Administratíva)	9
Tvorba programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC	9
Realizácia programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC	11
Kontrola a plnenie programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC	14
2. Využívanie verejných prostriedkov	16
3. Nakladanie s majetkom VÚC	22
3.1 Stav majetku VÚC	22
3.2 Nakladanie s majetkom a majetkovými právami	25

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
ARR	Agentúra regionálneho rozvoja
BV	Bežné výdavky
DFM	Dlhodobý finančný majetok
DPH	Daň z pridanej hodnoty
EÚ	Európska únia
FEI TU	Fakulta Technickej univerzity
HK	Hlavný kontrolór
KPÚ	Krajský pamiatkový úrad
KS	Kontrolná skupina
KSK	Košický samosprávny kraj
KV	Kapitálové výdavky
M-SZLH	Marketing SZLH, spol. s r. o., Trnavská cesta 27/B, 831 04 Bratislava
MK	Ministerstvo kultúry
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OC	Obstarávacía cena
OR	Obchodný register
OVS	Obchodná verejná súťaž
OvZP	Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti
PD	Projektová dokumentácia Kreativne centrum
PHSR	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PHZ	Predpokladaná hodnota zákazky
PO	Príspevková organizácia
PPO	Právne a personálne oddelenie
PRK	Priame rokovacie konanie
RIS	Regionálna inovačná stratégia
RO	Rozpočtové opatrenie
RK	Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie
SR	Slovenská republika
ŠR	Štátny rozpočet
VO	Verejné obstarávanie
VÚC	Vyšší územný celok
Zákon o finančnej kontrole	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky	Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o odmeňovaní	Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákonník práce	Zákon č. 311/2001 Z. z. zákonník práce
Zákon o rozpočtovej zodpovednosti	Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti
Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	Zákon č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o slobodnom prístupe k informáciám	Zákon č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon o účtovníctve	431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
ZP	Zákon č. 311/2011 Z. z. Zákonník práce

Zhrnutie:

Vyššie územné celky zastávajú významné miesto v sústave orgánov verejnej správy. Pri výkone samosprávy sú VÚC povinné starať sa o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Základným predpokladom vytvárania optimálnych podmienok a následného dosahovania očakávaných výsledkov v prislúchajúcich pôsobnostiach rozvoja regiónov je hospodárne, efektívne a účinné použitie verejných prostriedkov/majetku pri realizácii regionálnych verejných politík. Z pohľadu verejných financií tvoria rozpočty územnej samosprávy dôležitú súčasť rozpočtu verejnej správy. Hospodárenie VÚC tak má nezanedbateľný vplyv na celkový fiškálny rámec verejnej správy.

Účelom kontroly bolo preveriť a zhodnotiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri využívaní verejných prostriedkov a majetku. Predmetom kontroly bolo preveriť zostavenie a plnenie rozpočtu VÚC, využívanie verejných prostriedkov, nakladanie s majetkom VÚC.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu. Kontrolovaným obdobím boli roky 2018 a 2019, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností aj iné súvisiace obdobia.

Hlavnými použitými metódami bolo preskúmanie dokladov a dokumentov, rozhovor, priame pozorovanie, analyzovanie porovnávania jednotlivých rokov kontrolovaného obdobia a programovo logický model na zhodnotenie programov administratívy. Za účelom naplnenia jednotlivých častí predmetu kontroly bol výber vzorky realizovaný tak, aby vystihoval stav kontrolovaných skutočností a aby bolo v maximálne možnej miere zaručené objektívne hodnotenie predmetu kontroly v kontrolovanom období. Pri výbere vzorky bola aplikovaná neštatistická metóda - výber vzorky založený na profesionálnom úsudku kontrolóra so zohľadnením rizikovosti a významnosti hodnoty jednotlivých položiek.

V oblasti rozpočtového procesu možno pozitívne hodnotiť ako dobrú prax aktívny prístup HK pri analyzovaní jednotlivých častí návrhu rozpočtu a odporúčania na úpravy programového rozpočtu v jeho stanoviskách k Návrhom rozpočtu KSK.

Kontrola zistila v oblasti zabezpečenie činnosti úradu VÚC nedostatky týkajúce sa vypracovania niektorých koncepčných a strategických materiálov (nemal vypracovanú koncepciu rozvoja na zabezpečenie personálneho, materiálneho a technického chodu úradu VÚC, nemal vypracovaný strategický plán v oblasti administratívy).

V oblasti tvorby programového rozpočtu boli zistené niektoré skutočnosti, ktoré neboli v súlade s dobrou praxou. Nie všetky stanovené zámery vyjadrovali budúci želaný stav. Ciele vo viacerých prípadoch nevyjadrovali výstup, alebo výsledok, ale často obsahovali aktivitu na dosiahnutie cieľa a neboli stručné. Program administratíva nevychádzal z prípadnej stratégie (koncepcie) budovania a rozvoja úradu KSK.

Vyhodnotenie cieľov a ukazovateľov programov zabezpečenia činnosti úradu KSK v kontrolovanom období bolo formálne a všeobecné. Obsahovalo len popis aktivít vykonaných v priebehu roka. Chýbali informácie o splnení cieľov. Hodnotenie neobsahovalo informáciu posúdenia celkových pozitívnych a negatívnych dôsledkov realizácie a udržateľnosti programov. Hodnoty merateľných ukazovateľov boli uvedené len v texte, čo bolo neprehľadné. Aj tieto skutočnosti týkajúce sa hodnotenia programového rozpočtu neboli v súlade s dobrou praxou.

V oblasti využívania verejných prostriedkov boli zistené porušenie zákonníka práce súvisiace s uzatvorenou dohodou o mimopracovnej činnosti, porušenia zákona o účtovníctve v súvislosti so stratou účtovných dokladov a účtovaním DHM na majetkové účty.

Viaceré porušenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pri poskytovaní dotácií z rozpočtu KSK, pre organizáciu v zakladateľskej pôsobnosti a tiež pri vyúčtovaní použitia dotácie.

Taktiež bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a porušenie finančnej disciplíny v celkovej sume 114 900,00 eur pri poskytovaní finančných prostriedkov na obstaranie DHM z bežných výdavkov.

Viaceré porušenia zákona o VO za nearchivovanie kompletnej dokumentácie z VO, ďalej za nesprávne určenú PHZ, čo viedlo k použitiu nesprávneho postupu zadávania zákazky.

Zmenu smernice č. 1/2017 o VO, ktorou sa prestali zverejňovať výzvy na predkladanie ponúk, bolo možné považovať za odporujúcu príkladom dobrej praxe pri realizácii VO.

V oblasti nakladania s majetkom boli zistené porušenia zákona o účtovníctve, v súvislosti s tvorbou opravných položiek k DHM, s oneskoreným zaradovaním DHM a oneskoreným vyradením DHM.

Ako príklad dobrej praxe boli hodnotené pravidlá pre nájom športových zariadení na stredných školách. Taktiež prevody majetku z dôvodu osobitného zreteľa neboli vykonané za symbolické ceny, ale za ceny obvyklé na trhu.

Ako príklad dobrej praxe bola ďalej hodnotená povinnosť nájomcu investovať do prenajatého majetku v stanovenej lehote a stanovenom finančnom objeme, ako jednej z možností dosiahnuť kompenzačný prínos v prípade nájomov nehnuteľností, schválených z dôvodu hodného osobitného zreteľa za symbolické nájomné.

Preverovanie, či musí byť nadobúdateľ, nájomca alebo vypožičiavateľ majetku KSK zapísaný v registri partnerov verejného sektora bolo hodnotené ako dobrá prax.

Ako príklad nevhodnej praxe, bol identifikovaný postup v prípade prevodov majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa, keď zastupiteľstvo KSK rozhodovalo o spôsobe prevodu, ako aj samotnom prevode na jednom zastupiteľstve.

Odporúčania:

1. Odporúčame pri tvorbe programového rozpočtu vychádzať zo strategického plánu, ktorý by obsahoval víziu, poslanie, zámery a ciele - predovšetkým strednodobé výsledkové ciele - vyjadrujúce významné spoločenské a ekonomické zmeny, ktoré chce KSK dosiahnuť v strednodobom časovom horizonte - pokrývajúc zásadné oblasti/kompetencie územnej samosprávy. Programový rozpočet (administratíva) by mal byť previazaný s takouto koncepciou rozvoja úradu a mal by z nej vychádzať.
2. Pri tvorbe programového rozpočtovania (formulácii zámerov a cieľov podprogramov) je potrebné klásať väčší dôraz na príklady dobrej praxe uvedené v Praktickom a konkrétnom manuáli pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy.
3. Uvádzať v programovom rozpočte nie všeobecne, ale konkrétne ukazovatele, ktoré sa majú v danom roku implementovať.
4. Odporúčame uvádzať v monitorovacích správach a záverečných účtoch aj skutočne dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov v tabuľkovej forme, z dôvodu transparentnosti.
5. Vypracovanie interného predpisu pre oblasť odmeňovania jednak zamestnancov v trvalom pracovnom pomere ako aj so zapracovaním postupov a podmienok odmeňovania na základe dohôd o prácach vykonávaných mimopracovného pomeru.
6. Zaviesť postupy na sledovanie finančnej a majetkovej situácie obchodných spoločností s majetkovou účasťou KSK za účelom zreálňenia ocenenia dlhodobého finančného majetku.
7. Venovať náležitú pozornosť tvorbe opravných položiek u evidovaných nevyužitých projektových dokumentácií, kde je dôvodný predpoklad získania finančných zdrojov na realizáciu.
8. Zosúladiť zásady hospodárenia s majetkom KSK s platnou legislatívou v časti výkonu správy majetku KSK právnickou osobou založenou KSK alebo inými právnickými osobami. Užívanie majetku obchodnými spoločnosťami upraviť užívacím vzťahom – nájomnou zmluvou alebo zmluvou o výpožičke a starostlivosť o majetok zmluvou o službách, resp. obdobným zmluvným vzťahom.
9. Upraviť definíciu dočasne prebytočného majetku a procesy schvaľovania jeho prenájmu v Zásadách hospodárenia s majetkom KSK.
10. Vzhľadom na nejednoznačnú legislatívnu úpravu a stanoviská kompetentných inštitúcií odporúčame pre zvýšenie transparentnosti a objektívnosti pri prevodoch majetku, z dôvodu hodného osobitného zreteľa, rozhodovať o spôsobe prevodu majetku na samostatnom zastupiteľstve a o samotnom prevode majetku tiež na samostatnom zastupiteľstve.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1764/03 z 25.06.2020 vykonali:

Ing. Miroslav Ferko, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Tomáš Tokár, člen kontrolnej skupiny
Ing. Jana Beňová, členka kontrolnej skupiny
Ing. Beatrice Böhmová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu VÚC – využívanie finančných prostriedkov a majetku, ktorej účelom bolo preveriť a zhodnotiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri využívaní verejných prostriedkov a majetku a vypracovali protokol o výsledku kontroly.

Kontrola bola vykonaná v čase od 15.07.2020 do 18.12.2020 v kontrolovanom subjekte:

Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 68/1, 040 01 Košice, IČO: 35541016

za kontrolované obdobie rokov 2018 a 2019, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností aj iné súvisiace obdobia, pre účely preverenia financovaných externých služieb roky 2015 – 2019.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bolo preverenie zostavenia a plnenia rozpočtu VÚC, využívanie verejných prostriedkov a nakladanie s majetkom VÚC.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Zostavenie a plnenie rozpočtu VÚC

1.1. Rozpočtový proces

KSK mal pre potreby zostavenia rozpočtu na príslušný kalendárny rok vypracovaný interný prepis, ktorý upravoval postup zostavenia, predkladania a schvaľovania návrhu rozpočtu. „Zásady tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK“, boli podľa § 11 ods. 2 zákona o samospráve vyšších územných celkov a § 14 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy schválené zastupiteľstvom KSK, uznesením č. 15/2010 na zasadnutí konanom dňa 08.02.2010.

Obsahovali postup zostavenia, predkladania a schvaľovania návrhu rozpočtu, stanovovali mieru podrobnosti spracovania návrhu, harmonogram s určenými termínmi a zodpovednosťou, zásady rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia podliehajúce schváleniu.

Návrhy rozpočtov KSK na roky 2018 a 2019 boli spracované v súlade s § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, vrátane programového rozpočtu bežných a kapitálových výdavkov a boli súčasťou viacročných rozpočtov na roky 2018 – 2020, resp. 2019 - 2021.

Návrhy rozpočtov KSK vrátane finančných operácií boli zostavené ako vyrovnané. Bežné rozpočty boli zostavené ako prebytkové a kapitálové ako schodkové. Rozpočty finančných operácií boli zostavené ako prebytkové. Schodky kapitálových rozpočtov boli kryté prebytkom bežného rozpočtu, zostatkom prostriedkov z predchádzajúcich rokov a úverovými zdrojmi.

Návrh rozpočtu KSK na roky 2018 – 2020 bol predložený na schválenie na zasadnutí zastupiteľstva KSK, ktoré sa konalo 23.04.2018. Zastupiteľstvo KSK ho schválilo uznesením č. 72/2018. Návrh rozpočtu KSK na roky 2019 – 2021 predložený na schválenie na zasadnutí, ktoré sa konalo 17.12.2018 bol schválený bez zmien. Zastupiteľstvo KSK ho schválilo uznesením č. 141/2018.

Vzhľadom na to, že rozpočet KSK na rok 2018 nebol schválený do 31.12.2017, v zmysle ustanovenia § 11 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hospodáril KSK podľa rozpočtu predchádzajúceho

rozpočtového roka. Výdavky počas rozpočtového provizória neprekročili 1/12 celkových výdavkov schváleného rozpočtu KSK rozpočtového roka 2017, čo bolo v súlade s § 11 ods. 1 citovaného zákona.

Kontrolou bolo overené, že podmienky rozpočtového provizória boli zo strany kontrolovaného subjektu dodržané.

Celkové plnenie príjmov KSK v roku 2018 predstavovalo 91,00 % plnenie upraveného rozpočtu. Na neplnení rozpočtovaných príjmov v roku 2018 sa podieľali najmä kapitálové príjmy. Neplnenie kapitálových príjmov bolo ovplyvnené predovšetkým výpadkom transferov z fondov EÚ. Bežné príjmy KSK za rok 2018 boli splnené na 99,89 %. Kapitálové príjmy KSK boli splnené len na 1,16 % upraveného rozpočtu. V rozpočte roku 2019 sa KSK podarilo dosiahnuť celkové plnenie príjmov vo výške 97,12 % upraveného rozpočtu. Bežné príjmy boli splnené na 99,63 % rozpočtovaných. Na neplnení rozpočtovaných príjmov sa aj v roku 2019 sa podieľali najmä kapitálové príjmy, ktoré boli plnené oproti rozpočtu len na 42,92 % rozpočtovaných.

V priebehu rozpočtového roka 2018 došlo k jednej úprave rozpočtu, ktorá bola schválená dvoma uzneseniami zastupiteľstva KSK. Okrem tejto zmeny došlo k zmenám rozpočtu na základe siedmich úprav rozpočtu, schválených predsedom KSK. V priebehu rozpočtového roka 2019 došlo na základe rozhodnutia zastupiteľstva KSK k trom úpravám rozpočtu. Na základe udelených právomoci vykonávať rozpočtové opatrenia bolo uskutočnených deväť úprav rozpočtu, schválených predsedom KSK. Iné zmeny rozpočtu boli vykonané v súlade s § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a týkali sa účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo ŠR SR, resp. z EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia. Zmeny rozpočtu vykonané po 31.08. nezvyšovali schodok rozpočtu.

V úprave rozpočtu KSK v roku 2018 boli premietnuté aj výsledky zo Záverečného účtu KSK za rok 2017. Samotné návrhy obsahovali zdôvodnenie navrhovaných zmien rozpočtu jednak v príjmovej časti bežného ako aj kapitálového rozpočtu v členení podľa hlavných kategórií. Vo výdavkovej časti zdôvodnenie navrhovaných zmien podľa jednotlivých programov v členení na bežné a kapitálové výdavky.

Ku koncu rokov 2018 a 2019 nedošlo k zmene rozpočtu. V roku 2018 došlo k poslednej zmene 7. RO predsedu KSK dňa 06.12.2018. V roku 2019 k poslednej zmene došlo dňa 25.11.2019 RO predsedu KSK č. 9. O zmenách rozpočtu bola vedená osobitná evidencia. Úpravy rozpočtu schválené zastupiteľstvom boli zverejnené na webe. V úpravách schvaľovaných zastupiteľstvom boli informatívne uvádzané aj zmeny, ktoré priebežne vykonával predseda KSK. Úpravy rozpočtu ktoré vykonával predseda KSK neboli zverejňované.

KSK na základe Zmluvy o poskytnutí návratnej bezúročnej finančnej výpomoci č. 462/21/2018/13 z 18.10.2018 poskytol príjemcovi Európske zoskupenie územnej spolupráce Via Carpatia s ručením obmedzeným, (ktorého je KSK zakladateľom) za podmienok stanovených v tejto zmluve návratnú bezúročnú finančnú výpomoc na zabezpečenie predfinancovania projektov Programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika-Maďarsko - Strešné projekty pre Fond malých projektov pre východnú programovú oblasť, v celkovej výške 200 000,00 eur. Poskytnutie návratnej bezúročnej finančnej výpomoci schválilo Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja v Košiciach uznesením číslo 117/2018 dňa 27.08.2018, so splatnosťou do 31.12.2022. Zostatky poskytnutých návratných finančných výpomoci boli inventarizované. KSK na účte 2751000 – Poskytnuté návratné finančné výpomoci, evidoval k 31.12.2018 sumu 600 000,00 eur. Z inventarizácie bol vyhotovený inventúrny súpis a inventarizačný zápis z 25.01.2019. Okrem návratnej bezúročnej finančnej výpomoci poskytnutej v roku 2018, KSK na uvedenom účte evidoval návratné finančné výpomoci v sume 400 000,00 eur poskytnuté Európskemu zoskupeniu územnej spolupráce Via Carpatia s ručením obmedzeným, v rokoch 2015 a 2017. V roku 2019 KSK neposkytol návratnú finančnú výpomoc zo svojho rozpočtu.

Návrhy rozpočtov boli zverejnené v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, návrh rozpočtu na rok 2018 bol zverejnený 06.04.2018 a návrh rozpočtu na rok 2019 bol zverejnený 30.11.2018 na úradnej tabuli KSK v sídle úradu KSK a na jeho webovom sídle. Zo strany verejnosti neboli zaznamenané ohlasy alebo návrhy týkajúce sa zverejnených rozpočtov.

HK VUC vypracoval k návrhu rozpočtu na rok 2018 a 2019 stanoviská dňa 10.04.2018 a dňa 03.12.2018, ktoré boli súčasťou predkladaných materiálov ku schvaľovaniu rozpočtov v zastupiteľstve KSK. Stanoviská obsahovali aj zhodnotenie príjmov a výdavkov. Pričom v zhodnotení výdavkov obsahovalo odporúčania z predchádzajúceho roka, ktoré neboli premietnuté v návrhu rozpočtu na rok 2018.

V zhodnotení výdavkov za rok 2019 upozornil na odporúčania z predchádzajúceho roka, ktoré neboli premietnuté v návrhu rozpočtu na rok 2019. Niektoré odporúčania HK KSK uvedené v stanovisku k návrhu

rozpočtu na rok 2018 KSK zapracoval do návrhu rozpočtu na rok 2019, čo HK KSK pozitívne ocenil v stanovisku k návrhu rozpočtu na rok 2019.

Stanoviská obsahovali posúdenie stavu zadlženosti a súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a internými zásadami na zostavenie rozpočtu. Bol konštatovaný súlad s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Na základe vyššie uvedeného HK KSK konštatoval, že návrhy rozpočtov KSK na roky 2018 – 2020 a roky 2019 - 2021 boli zostavené v súlade s čl. 9 ods. 1 zákona o rozpočtovej zodpovednosti, § 9 a 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK. Vzhľadom na to, že odporúčanie navrhnuté v stanovisku HK KSK k rozpočtu na roky 2017 – 2019 nebolo premietnuté pri spracovaní návrhu rozpočtu, opätovne na nich poukázal a taktiež opätovne odporúčal značenia programov, podprogramov a projektov kódom hierarchického usporiadania v dodržaní počtu miest príslušného kódu. Ďalej odporúčal pri tvorbe programového rozpočtu zdokonaľovať formulovanie zámerov, cieľov a konkretizovanie merateľných ukazovateľov. Kapitálové výdavky na financovanie investičných projektov z pohľadu obsahového, konzistentnosti a časovej porovnateľnosti zatriediť z programu školstvo do programu Šport. Taktiež poukazoval na možné riziká vyplývajúce z nedostatočného riešenia investičného dlhu niektorých budov v majetku KSK. Predkladané návrhy rozpočtov na roky 2018 – 2020 a roky 2019 – 2021 HK KSK odporúčal schváliť.

Aktívny prístup pri analyzovaní jednotlivých častí návrhu rozpočtu a odporúčania na úpravy programového rozpočtu HK v jeho stanoviskách k Návrhom rozpočtu KSK možno hodnotiť pozitívne, ako príklad dobrej praxe.

KSK vykonal monitorovanie cieľov a ukazovateľov jednotlivých programov a podprogramov k 30.06.. Monitoriny obsahovali výšku čerpania výdavkov za hodnotené podprogramy, ako aj slovný popis činností, príp. aktivít, ktoré boli počas polroka realizované. Podrobnejšie hodnotenie monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu je uvedené v bode 1.2 tohto protokolu o výsledku kontroly.

Po skončení rozpočtového roka Zastupiteľstvo KSK Uznesením č. 187/2019 z 11. zasadnutia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja konaného dňa 29. apríla 2019 v Košiciach súhlasilo s celoročným hospodárením bez výhrad a schválilo Záverečný účet Košického samosprávneho kraja za rok 2018 a celkový prebytok rozpočtového hospodárenia vo výške 24 188 052 eur a jeho použitie a prevod do peňažných fondov.

Taktiež aj s výsledkom rozpočtového hospodárenia roka 2019 súhlasilo Zastupiteľstvo KSK. Uznesením č. 376/2020 z 18. zasadnutia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja konaného dňa 15. mája 2020 v Košiciach súhlasilo s celoročným hospodárením bez výhrad a schválilo Záverečný účet Košického samosprávneho kraja za rok 2019 a celkový prebytok rozpočtového hospodárenia vo výške 30 577 042 eur a jeho použitie a prevod do peňažných fondov.

1.2. Zabezpečenie činnosti úradu VÚC (program Administratíva)

Tvorba programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC

KSK nemal v kontrolovanom období vypracovaný strategický plán v oblasti administratívy, ktorý by obsahoval víziu, poslanie, zábery a ciele - predovšetkým strednodobé výsledkové ciele - vyjadrujúce významné spoločenské a ekonomické zmeny, ktoré chcel KSK dosiahnuť v strednodobom časovom horizonte - pokrývajúc zásadné (najdôležitejšie) kompetencie VÚC.

Zistenie č. 1: Program administratíva nevychádzal z prípadnej stratégie (koncepce) budovania a rozvoja úradu KSK, čo nebolo v súlade s kritériami dobrej praxe.

Odporúčanie č. 1: Odporúčame pri tvorbe programového rozpočtu vychádzať zo strategického plánu, ktorý by obsahoval víziu, poslanie, zábery a ciele - predovšetkým strednodobé výsledkové ciele - vyjadrujúce významné spoločenské a ekonomické zmeny, ktoré chce KSK dosiahnuť v strednodobom časovom horizonte - pokrývajúc zásadné oblasti/kompetencie územnej samosprávy. Programový rozpočet (administratíva) by mal byť previazaný s takouto koncepciou rozvoja úradu a mal by z nej vychádzať..

Programový rozpočet na zabezpečenie personálneho, materiálneho a technického chodu úradu KSK bol v rokoch 2018 a 2019 zostavený v programovej štruktúre, ktorá obsahovala programy a podprogramy. Jednotlivé aktivity kontrolovaného subjektu boli v programovej štruktúre zoskupené najmä na základe existujúcich

kompetencií Úradu KSK. Programy a podprogramy rozpočtu KSK v rokoch 2018 a 2019, ktoré sa zaoberali administratívou sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Program	Podprogram
3.1 Samospráva a vzťahy s verejnosťou	3.1.1 Zastupiteľstvo KSK
	3.1.3 Propagácia a vzťahy s verejnosťou
3.8 Podporné činnosti programov KSK	3.8.1 Prevádzka Úradu KSK
	3.8.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií
	3.8.3 Správa majetku
	3.8.4 Podporná činnosť - správa kraja
	3.8.6 Projekty z fondov EÚ a ŠR

Kontrolovaný subjekt mal zadefinovaný zámer na úrovni programov aj na úrovni podprogramov. Podľa dobrej praxe (Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy) zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov programov a ich častí. Nie všetky stanovené zámery vyjadrovali budúci želaný stav, ktorý plánoval KSK v tejto oblasti dosiahnuť. V týchto prípadoch (programu administratíva) bol nesprávne formulovaný zámer:

- podprogram 3.1.3 Propagácia a vzťahy s verejnosťou v roku 2018 znel: informovanie, propagovanie a prezentovanie materiálov a produktov.
- podprogram 3.1.3 Propagácia a vzťahy s verejnosťou v roku 2019 znel: prezentácia a propagácia aktivít Úradu KSK, podpora prezentácie činnosti a podujatí kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK na jednotlivé cieľové skupiny ako napr. študenti stredných škôl, vysokých škôl, rodičia študentov a pod. (v kontexte kampane pre stredoškôľakov), osвета a výchova obyvateľstva ku kultúre, cestovnému ruchu, podpora a budovanie transparentnej internej komunikácie na Úrade KSK aj medzi jednotlivými organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, podpora aktívnych a funkčných vzťahov s partnerskými krajinami.
- podprogram 3.8.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií znel: konsolidácia a centralizácia informačných systémov pri dosiahnutí maximálne nožnej efektívnosti a flexibility, bezpečnosti a ochrany dát.
- podprogram 3.8.6 Projekty z fondov EÚ a ŠR znel: rozvoj kraja a jeho služieb efektívnym využívaním zdrojov EÚ.

Zistenie č. 2: Kontrolovaný subjekt tým, že v uvedených prípadoch nesprávne formuloval zámery podprogramov, nekonal v súlade s kritériami dobrej praxe.

KSK si v kontrolovanom období v podprogramoch, ktoré sa zaoberali administratívou stanovil výsledkovo orientované ciele a výstupovo orientované ciele. Podľa dobrej praxe by základnými vlastnosťami výsledkových a výstupových cieľov mali byť stručnosť, zrozumiteľnosť, merateľnosť, konkrétnosť, jednoznačná interpretácia, kontrolovateľnosť, konzistentnosť s rozpočtovými zdrojmi, realita a ovplyvniteľnosť ich plnenia. Ciele uvedené v programovom rozpočte, ktoré si stanovil KSK vo viacerých prípadoch nevyjadrovali výstup, alebo výsledok, ale často obsahovali aktivitu na dosiahnutie cieľa a neboli stručné. Napr.:

- Kvalitnejšia informovanosť zamestnancov Úradu KSK o dianí na Slovensku a v regióne formou monitoringu médií.
- Pravidelná a včasná informovanosť širokej verejnosti o plánovaných tlačových konferenciách Úradu KSK a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja prostredníctvom služby, ktorú ponúka regionálne centrum syndikátu novinárov.
- Vytvorenie webových stránok k projektom. Úrad KSK so svojimi partnermi rozbieha viacero projektov, ktoré podporujú vybrané cieľové skupiny obyvateľstva a oblasti, ktoré sú priamo alebo nepriamo v kompetencii kraja. Cieľom je vytvoriť webové stránky k týmto projektom.
- Využitie mediálneho priestoru na propagáciu konkrétnych podujatí, kampaní, a pod. Úrad KSK realizuje niekoľkokrát ročne kultúrne podujatia alebo sa podieľa na kampaniach z národnej úrovne. V roku 2019 to bude Európsky týždeň mobility (každoročne sa opakujúci), oblasť dobrovoľníctva a Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji, ktoré sa uskutočnia aj v Košiciach. Na to, aby bola propagácia efektívna a úspešná, je

nutné si vo vybraných prípadoch zabezpečiť mediálny priestor. Tento bude výlučne využitý na propagáciu konkrétnych podujatí, kampaní, a pod..

Zistenie č. 3: Tým, že si KSK v programovom rozpočte stanovil ciele, ktoré nevyjadrovali výstup, alebo výsledok, ale obsahovali aktivitu na dosiahnutie cieľa a tieto ciele neboli stručné, nekonal v súlade s kritériami dobrej praxe.

Odporúčanie č. 2: Pri tvorbe programového rozpočtovania (formulácii zámerov a cieľov podprogramov) je potrebné klásť väčší dôraz na príklady dobrej praxe uvedené v Praktickom a konkrétnom manuáli pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy.

Výstupové ciele by mali vyjadrovať pozitívnu zmenu oproti minulým rokom, čo nebolo zabezpečené vo všetkých prípadoch. Väčšina ukazovateľov výstupu uvedená v Programovom rozpočte 2018 bola nemenná napr.:

Ukazovateľ výstupu	2018	2019	2020
Počet televíznych relácií v lokálnych televíziách	22	22	22

Strednodobé výsledkové ciele stanovené úradom KSK nevyjadrovali dôležité zmeny potrebné na ich plnenie pri posudzovaní výšky výdavkov z hľadiska viacročného rozpočtu. Napr.: Vytvoriť podmienky pre maximálne funkčný chod úradu KSK.

Zistenie č. 4: Zo stanovených strednodobých cieľov uvedených v Programovom rozpočte nebolo jasné v akom horizonte sa majú dosiahnuť, čo nebolo v súlade s kritériami dobrej praxe.

Zistenie č. 5: Programový rozpočet za roky 2018 a 2019 v podprograme 3.8.4 Podporná činnosť – správa kraja neobsahoval ciele a merateľné ukazovatele, čo nebolo v súlade s dobrou praxou pre tvorbu programových štruktúr VÚC.

Zistenie č. 6: Merateľné ukazovatele na sledovanie a hodnotenie plnenia cieľov uvedené v programovom rozpočte za kontrolované obdobie obsahovali textovú a číselnú časť, alebo logickú hodnotu (áno/nie). Vo väčšine prípadov, číselná hodnota merateľného ukazovateľa výsledku alebo výstupu uvedená v tabuľkách bola nemenná. Pričom ukazovateľ by mal byť merateľný a kvantifikovateľný, aby bolo možné monitorovať a hodnotiť pokrok v plnení cieľa. V tabuľke ukazovateľov nebola uvedená skutočná hodnota za minulé roky, čo nebolo v súlade s dobrou praxou pre tvorbu programových štruktúr VÚC. V budúcnosti odporúčame uvádzať v programovom rozpočte merateľné ukazovatele v súlade s metodikou programového rozpočtovania.

V podprograme 3.8.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií bol stanovený merateľný ukazovateľ výstupu – implementácia nových centralizovaných aplikácií v roku 2018 tri aplikácie a v roku 2019 dve aplikácie. Pričom v popisnej časti neboli spomenuté konkrétne aplikácie, ktoré sa mali implementovať.

Odporúčanie č. 3: Uvádzať v programovom rozpočte nie všeobecné, ale konkrétne ukazovatele, ktoré sa majú v danom roku implementovať. V programovom rozpočte za roky 2018 a 2019 v programoch, ktoré sa zaoberali administratívou bola jasne určená organizačná jednotka zodpovedná za jeho realizáciu a plnenie.

Realizácia programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC

Celkové výdavky KSK v roku 2018 boli v sume 173 330 208,15 eur. Z toho výdavky na zabezpečenie personálneho, materiálneho a technického zabezpečenia činnosti úradu KSK boli v sume 8 934 418,33 eur, čo predstavovalo 5,15 % z celkových výdavky KSK v roku 2018.

Celkové výdavky KSK v roku 2019 boli v sume 200 738 024,00 eur. Z toho výdavky na zabezpečenie personálneho, materiálneho a technického zabezpečenia činnosti úradu KSK boli v sume 10 599 376,81 eur, čo predstavovalo 5,28 % z celkových výdavky KSK v roku 2019.

Výdavky na zabezpečenie personálneho, materiálneho a technického zabezpečenia činnosti úradu KSK medziročne stúpili o 1 664 958,48 eur v roku 2019 oproti roku 2018, čo predstavoval nárast v čerpaní prostriedkov o 18,64 % oproti predchádzajúcemu roku.

KSK využíval v kontrolovanom období aj externé služby a zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o pracovnej činnosti pri plnení úloh úradu KSK.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti regionálneho rozvoja v roku 2015 predstavovali sumu 281 404,61 eur, v roku 2016 sumu 6 381,60 eur, v roku 2017 sumu 27 067,39 eur, v roku 2018 sumu 11 291,72 eur a v roku 2019 sumu 6 659,65 eur.

V rokoch 2015 až 2017 boli externé výdavky použité na stratégie, expertízy a štúdie vypracované pre regionálny rozvoj. Tieto boli spracované najmä vo väzbe na strategické dokumenty KSK v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja, konkrétne PHSR KSK a RIS. Keďže sa jednalo o predchádzajúce krajské volebné obdobie a na Odbore regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia došlo medzičasom k personálnym zmenám a výmene kľúčových zamestnancov, objektívne a komplexné hodnotenie využitia uvedených externých výdavkov nie je v súčasnosti možné. Vyššie spomenuté strategické dokumenty sú stále platné a v súčasnosti sa začali práce na tvorbe nových dokumentov pre nasledujúce obdobie. Viaceré externé výdavky mohli byť v danom období vyvolané aj implementáciou domácich alebo medzinárodných projektov implementovaných na odbore, ktoré boli ukončené, alebo sú vo fáze monitorovania udržateľnosti.

Strategické dokumenty boli spracované aj pre oblasti, ktoré nie sú v priamej kompetencii VÚC, ale napriek tomu boli zapracované do strategických dokumentov a pre plnenie týchto oblastí boli uzatvárané zmluvy s externými spolupracovníkmi pre dané oblasti, resp. odbory.

V rámci rozvoja regiónu sa KSK zapojil do výziev o NFP realizovaných v rámci rozvoja jednotlivých regiónov. Spolufinancovanie na jednotlivých projektoch bolo v rozpätí 5 % až 15 %. Za účelom realizácie projektov „Komunita na ceste k prosperite“ (Program švajčiarsko-slovenská spolupráca) a projekt ELISE (Program Interreg Europe), boli v roku 2015 a v roku 2017 uzatvorené Dohody o pracovnej činnosti, v zmysle ktorých dohodári pracovali na rôznych pozíciách v rámci daného projektu. Finančné prostriedky použité na úhradu miezd boli následne refinancované v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti verejného obstarávania v roku 2015 predstavovali sumu 3 708,00 eur, v roku 2016 sumu 0,00 eur, v roku 2017 sumu 0,00 eur, v roku 2018 sumu 10 251,60 eur a v roku 2019 sumu 63 871,92 eur.

Zamestnanci pracujúci na základe dohôd o pracovnej činnosti pracovali v oblasti verejného obstarávania na zákazkách s nízkou hodnotou financovaných z eurofondov (Integrovaný regionálny operačný program) pre jednotlivé organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti právnych služieb úradu v roku 2015 predstavovali sumu 0,00 eur, v roku 2016 sumu 11 547,73 eur, v roku 2017 sumu 0,00 eur, v roku 2018 sumu 9 981,12 eur a v roku 2019 sumu 39 524,85 eur. Platby externým právnikom neboli nastavené paušálne, ale za uskutočnené právne služby.

KSK nevyužíval zamestnancov pracujúcich na základe dohôd o pracovnej činnosti na právne služby. Pokiaľ sa jedná o externé služby v oblasti právnych služieb vzhľadom na pracovnú vyťaženosť zamestnancov - právnikov na PPO a v záujme efektívneho a rýchleho zabezpečenia riešenia právne náročnej agendy došlo k uzatvoreniu zmlúv s externými advokátskymi kancelárkami.

Advokátska kancelária JUDr. Iveta Rajtáková:

Zmluva o poskytnutí právnej pomoci 20.7.2018, bola uzavretá z dôvodu, že advokátka poskytovala právne služby pre odbor školstva, v súvislosti s konaním vedeným na Krajskom súde v Bratislave sp.zn. 1S/45/2018 a konaniami s týmto súvisiacimi. Vzhľadom na náročnosť sporu a rozsiahlu agendu, ktorú zabezpečujú právnici na PPO, nie je možné poskytnúť odboru školstva primeranú a včasnú právnu pomoc.

Advokátska kancelária Mgr. Ľudovít Pavla:

Zmluva o poskytovaní právnych služieb zo dňa 1.6.2018, bola uzavretá z dôvodu, že advokát poskytoval právne služby v súvislosti s agendou na oddelení zdravotníctva – prevod nemocníc so 100 % účasťou KSK na subjekt Svet zdravia a.s.. Vzhľadom na rozsiahlu agendu na oddelení zdravotníctva s týmto prevodom súvisiacu, nebolo možné aby právnici na PPO zabezpečovali právnu pomoc v takom rozsahu, v akom ju poskytoval advokát.

Advokátska kancelária JUDr. Milan Knop:

Zmluva o poskytnutí právnej pomoci zo dňa 18.3.2019, bola uzavretá z dôvodu, že advokát poskytoval právne služby v súvislosti s konaním vedeným na Krajskom súde v Bratislave, sp.zn. 5S/63/2017. V tomto správnom konaní sa riešila problematika prieskumného územia: Jahodná (ťažba uránu), konanie si vyžadovalo nielen odbornú právnu znalosť ale aj odborné skúsenosti v geologickej oblasti, ktorými menovaný advokát disponuje.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti prevádzky a služby IKT v roku 2015 predstavovali sumu 772 500,08 eur, v roku 2016 sumu 961 236,29 eur, v roku 2017 sumu 1 003 045,86 eur, v roku 2018 sumu 1 139 274,69 eur a v roku 2019 sumu 952 289,58 eur. Z toho výdavky na telefónne poplatky a internet predstavovali sumu uvedenú v tab.:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Suma v euro	511 737,15	486 872,87	484 770,44	465 753,48	507 994,63

V rozpätí rokov 2018 až 2019 KSK využívali služby jedného externého zamestnanca – študenta FEI TU Košice, za účelom spárovania a kontroly povinne zverejňovaných údajov ako Úradu KSK takisto aj OvZP v programe SharePoint. Bolo to z toho dôvodu, že dvaja zamestnanci Úradu KSK zabezpečovali migrácie dát ako aj porovnávali výstupy zo SAP aplikácie. Okrem toho mali vlastnú agendu a teda bolo nutné navýšiť dočasne personálne kapacity. V roku 2018 to bolo 3 005,96 eur a v nasledujúcom roku 4 115,97 eur.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti ochrany majetku úradu v roku 2015 predstavovali sumu 156,00 eur, v roku 2016 sumu 156,00 eur, v roku 2017 sumu 156,00 eur, v roku 2018 sumu 171,75 eur a v roku 2019 sumu 143,00 eur. Výdavky boli uhradené Ministerstvu vnútra SR za služby technickej ochrany majetku KSK.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti kancelárie predsedu KSK, podpredsedov KSK a riaditeľa úradu KSK v roku 2015 predstavovali sumu 10 804,60 eur, v roku 2016 sumu 10 577,18 eur, v roku 2017 sumu 14 315,28 eur, v roku 2018 sumu 128 015,48 eur a v roku 2019 sumu 189 724,07 eur.

KSK využíva dohody o pracovnej činnosti na rôzne konzultačné a poradenské služby v prípade, ak nebol schopný zabezpečiť predmet činnosti internými zamestnancami. V roku 2017 došlo k zásadným organizačným zmenám, a to v zmysle vytvorenia nových oddelení (právne, marketingové, európske záležitosti, organizačné a komunikačné oddelenie). Zároveň došlo v rámci vykonávania činností súvisiacimi s výkonom týchto oddelení k podstatnému rozšíreniu činností, ktoré zabezpečuje kancelária predsedu. Tieto externé služby boli využívané v zmysle nevyhnutného rozsahu na činnosti, ktoré boli buď jednorazové alebo boli obstarané dodávateľským spôsobom.

Výdavky KSK na externé služby v oblasti podporných služieb (šoféri, údržbári a pod.) v roku 2015 predstavovali sumu 52 727,68 eur, v roku 2016 sumu 51 283,46 eur, v roku 2017 sumu 47 293,31 eur, v roku 2018 sumu 75 483,54 eur a v roku 2019 sumu 107 825,15 eur.

V prípade zabezpečenia činnosti úradu KSK externými službami, mal úrad KSK vlastných zamestnancov, ktorí by danú činnosť mohli zabezpečiť v týchto oblastiach:

- regionálny rozvoj v roku 2015 zamestnával 15 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 16 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 12 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 13 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 11 zamestnancov.
- Verejné obstarávanie v roku 2015 zamestnával 8 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 8 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 9 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 5 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 4 zamestnancov.
- Prevádzka a služby IKT v roku 2015 zamestnával 6 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 6 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 6 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 6 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 8 zamestnancov.
- Právne služby úradu KSK v roku 2015 zamestnával 6 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 5 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 7 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 8 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 6 zamestnancov.

- Ochrana majetku v roku 2015 zamestnával 3 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 3 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 3 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 3 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 3 zamestnancov.
- Kancelária predsedu KSK, podpredsedov KSK a riaditeľa úradu KSK v roku 2015 zamestnával 30 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 27 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 28 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 32 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 35 zamestnancov.
- Podporné služby v roku 2015 zamestnával 8 zamestnancov, v roku 2016 zamestnával 8 zamestnancov, v roku 2017 zamestnával 8 zamestnancov, v roku 2018 zamestnával 7 zamestnancov a v roku 2019 zamestnával 7 zamestnancov.

Pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v oblasti regionálneho rozvoja v roku 2015 predstavoval 67,14 %, v roku 2016 predstavoval 1,81 %, v roku 2017 predstavoval 7,66 %, v roku 2018 predstavoval 3,73 %, v roku 2019 predstavoval 2,33 %.

V oblasti verejného obstarávania pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v roku 2015 predstavoval 2,92 %, v roku 2018 predstavoval 10,30 %, v roku 2019 predstavoval 56,69 %. V rokoch 2016 a 2017 úrad KSK nemal výdavky na externé služby v oblasti verejného obstarávania.

Pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v oblasti prevádzky a služby IKT v roku 2015 predstavoval 614,39 %, v roku 2016 predstavoval 721,02 %, v roku 2017 predstavoval 686,61 %, v roku 2018 predstavoval 745,04 %, v roku 2019 predstavoval 506,95 %.

V oblasti právnych služieb úradu KSK pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v roku 2016 predstavoval 9,82 %, v roku 2018 predstavoval 6,31 %, v roku 2019 predstavoval 21,59 %. V rokoch 2015 a 2017 úrad KSK nemal výdavky na externé služby v oblasti právnych služieb.

Pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v oblasti ochrany majetku úradu KSK v roku 2015 predstavoval 0,42 %, v roku 2016 predstavoval 0,41 %, v roku 2017 predstavoval 0,41 %, v roku 2018 predstavoval 0,47 %, v roku 2019 predstavoval 0,37 %.

V oblasti kancelárie predsedu KSK, podpredsedov KSK a riaditeľa úradu KSK pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v roku 2015 predstavoval 1,56 %, v roku 2016 predstavoval 1,51 %, v roku 2017 predstavoval 2,02 %, v roku 2018 predstavoval 11,72 %, v roku 2019 predstavoval 27,75 %.

Pomer výdavkov na externé služby k mzdovým výdavkom na vlastných zamestnancov v oblasti podporných služieb úradu KSK v roku 2015 predstavoval 56,25 %, v roku 2016 predstavoval 27,26 %, v roku 2017 predstavoval 23,57 %, v roku 2018 predstavoval 51,31 %, v roku 2019 predstavoval 59,01 %.

Kontrola a plnenie programov zabezpečenia činnosti úradu VÚC

Monitorovanie cieľov a ukazovateľov jednotlivých programov a podprogramov zabezpečenia činnosti úradu KSK sa vykonávalo jedenkrát počas rozpočtového roka k 30.06. Výsledky monitorovania sa spracovali do monitorovacej správy. Ku kontrole boli predložené monitorovacie správy k 30.06.2018 a k 30.06.2019. Monitorovacia správa k 30.06.2018 bola prerokovaná na 7. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 27.08.2018 uznesením č. 110/2018 a monitorovacia správa k 30.06.2019 bola prerokovaná na 13. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 26.08.2019 uznesením č. 255/2019. Monitorovacie správy v programoch administratíva obsahovali údaje o výške čerpania výdavkov za jednotlivé podprogramy za 1. polrok. Ďalej boli v jednotlivých podprogramoch konštatujúcim spôsobom popísané aktivity vykonané úradom KSK v priebehu 1. polroka.

Zistenie č. 7: V programoch administratíva (okrem programu 8.3 Správa majetku) chýbalo porovnanie skutočne dosiahnutých hodnôt merateľných ukazovateľov a cieľov s plánovanými hodnotami, ako aj realizované výdavky a rozpočtovanými výdavkami na plnenie programov, čo nebolo v súlade s kritériami dobrej praxe/metodiky programového rozpočtovania.

Výsledky hodnotenia stanovených cieľov a ukazovateľov boli prezentované v Záverečnom účte KSK.

Zistenie č. 8: Vyhodnotenie cieľov a ukazovateľov programov zabezpečenia činnosti úradu KSK v kontrolovanom období bolo formálne a všeobecné. V jednotlivých podprogramoch boli popísané aktivity vykonané úradom KSK v priebehu roka. V ostatných podprogramoch (administratíva) chýbala informácia o splnení cieľov, či sa kontrolovanému subjektu darilo alebo nedarilo naplňať stanovené ciele. Chýbalo posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy. Hodnotenie neobsahovalo informáciu posúdenia celkových pozitívnych a negatívnych dôsledkov realizácie a udržateľnosti programov. Hodnoty merateľných ukazovateľov boli uvedené v texte, čo bolo neprehľadné. Taktiež v niektorých prípadoch vo vyhodnotení ukazovateľov uvedených v Záverečnom účte KSK za rok 2019 nebola uvedená dosiahnutá hodnota merateľného ukazovateľa za sledované obdobie, ale len plánovaná napr.:

- podprogram 3.1.3 Propagácia a vzťahy s verejnosťou

Ukazovateľ výstupu	Rok 2019
online výstupy vo forme databáz	365
Online výstup vo forme databáz	50
Nová webová doména	1

- podprogram 3.8.1 Prevádzka Úradu KSK

Ukazovateľ výstupu	Rok 2019
maximálna doba vybavenia požiadaviek chýbajúceho materiálu od zadania požiadaviek v dňoch	5

Tým, že kontrolovaný subjekt nepostupoval podľa metodiky programového rozpočtovania pri vyhodnotení cieľov a ukazovateľov programov zabezpečenia činnosti úradu KSK, nekonal v súlade s kritériami dobrej praxe.

Odporúčanie č. 4: Odporúčame uvádzať v monitorovacích správach a záverečných účtoch aj skutočne dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov v tabuľkovej forme, z dôvodu transparentnosti.

V stanoviskách HK KSK k Návrhu záverečného účtu KSK za roky 2018 a 2019 bola spomenutá aj kontrola programov administratívy.

V stanovisku HK za rok 2018 sa uvádza nasledovné: „Plánované hodnoty merateľných ukazovateľov sú uvedené v tabuľkovej forme a skutočne dosiahnuté hodnoty ukazovateľov sú uvedené v slovnom vyhodnotení cieľov a ukazovateľov.“

HK odporúča na vhodnosť prezentovať porovnávané hodnoty plánovaných ukazovateľov (určené v návrhu rozpočtu) so skutočne dosiahnutými ukazovateľmi v tabuľkovej forme.

V roku 2019 sa v stanovisku HK spomína vývoj výdavkov na mzdy, výdavkov na odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru (dohody o pracovnej činnosti, resp. dohody o vykonaní práce), ako aj na výdavky súvisiace s personálnou politikou na KSK, t.j. výdavky na odstupné a odchodné pri skončení pracovného pomeru.

KSK nedosiahol plánované hodnoty svojich merateľných ukazovateľov v týchto podprogramoch administratíva:

- podprogramme 3.8.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií (ukazovateľ výstupu v roku 2018 - implementácia nových centralizovaných aplikácií),
- podprogramme 3.8.6 Projekty z fondov EÚ a ŠR (ukazovateľ výsledku v roku 2018 - % čerpania schváleného objemu finančných prostriedkov EÚ),
- podprogramme 3.8.2 Rozvoj informačných a komunikačných technológií (ukazovateľ výstupu v roku 2019 - implementácia nových centralizovaných aplikácií)

- podprograme 3.8.6 Projekty z fondov EÚ a ŠR (ukazovateľ výsledku v roku 2019 - % čerpania schváleného objemu finančných prostriedkov EÚ)

Zistenie č. 9: Pre logický nesúlad medzi zámermi, cieľmi a merateľnými ukazovateľmi a pre chýbajúce ciele a merateľné ukazovatele programov v oblasti administratívy nemožno objektívne zhodnotiť ich plnenie/dosahovanie a teda účinnosť použitia finančných prostriedkov na ich realizáciu. Kontrolou NKÚ SR nebolo možné zhodnotiť účinnosť finančných prostriedkov vynaložených na oblasť administratívy, pretože subjekt nemal určené/schválené merateľné ukazovatele, ktorými by bolo možné merať želanú efektívnosť, flexibilitu a funkčnosť.

2. Využívanie verejných prostriedkov

KSK v kontrolovanom období disponoval vnútornými predpismi, ktoré upravovali procesy súvisiace s vynakladaním resp. použitím finančných prostriedkov a s finančným riadením a to: smernice upravujúce zásady tvorby rozpočtu, obeh účtovných dokladov, vedenie účtovníctva, o finančnej kontrole, smernicu upravujúcu procesy verejného obstarávania.

Pre zabezpečenia jednotného postupu pri príprave postupov zadávania zákaziek podľa zákona o verejnom obstarávaní na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb kontrolovaný subjekt, ako verejný obstarávateľ, mal v kontrolovanom období vypracovaný interný predpis: Smernica Košického samosprávneho kraja č. 1/2017 zo 14.02.2017 o verejnom obstarávaní, ktorá nadobudla účinnosť 20.02.2017. V roku 2017 a 2018 bola štyrmi doplneniami a zmenami upravená. Najzásadnejšia úprava Smernice č.1/2017 z pohľadu zabezpečenia a dosiahnutia vyššej transparentnosti procesu verejného obstarávania bola vykonaná Smernicou č. 1 z 13.04.2018 a to zrušením čl. 6 bodu 1 smernice č.1/2017 a jeho nahradenie novým znením, v ktorom absentovala povinnosť povereného zamestnanca zverejniť výzvu na predkladanie ponúk na webovom sídle KSK.

Dňa 03.05.2018 verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie na dve zákazky a to: „Posúdenie stavu a zabezpečenie súladu informačných systémov Košického samosprávneho kraja v súvislosti s Nariadením EÚ 2016/679“ a „Audit IT prostredia“. Výzvu na predloženie cenových ponúk zaslal KSK trom spoločnostiam, rovnakým pre obidve zákazky. Obidve zákazky získala spoločnosť KPMG Slovensko Advisory, k.s., Dvorákovo nám. 10, 811 02 BA, ktorá ponúkla najnižšiu cenu. Verejný obstarávateľ tým, že po úprave smernice č. 1 nebol povinný zverejniť výzvu na predkladanie cenových ponúk na webovom sídle KSK, nezabezpečil minimálne princípy transparentnosti, nediskriminácie a hospodárnosti. Uvedená zmena smernice č. 1/2017 nezodpovedala príkladom dobrej praxe pri realizácii VO. Túto skutočnosť potvrdil aj výsledok posúdenia efektívnosti procesov verejného obstarávania, ktoré realizovala spoločnosť CRATUS SK, s.r.o. a zverejňovanie výzvy bolo následne v roku 2019 zapracované do novej smernice o VO.

Za účelom zefektívnenia procesov verejného obstarávania KSK, ako verejný obstarávateľ, uzatvoril so spoločnosťou CRATUS SK, s.r.o. zmluvu o dielo, v ktorej sa zaviazal vytvoriť pre verejného objednávateľa dielo s názvom „Zefektívnenie procesov verejného obstarávania“. V dokumente v piatej časti – závery a odporúčania bolo okrem iného uvedená povinnosť pre KSK: „povinné zverejňovanie zadávania zákaziek s nízkou hodnotou...“ Na základe záverov a odporúčaní uvedených v diele, kontrolovaný subjekt vypracoval Smernicu Košického samosprávneho kraja č. 2//2019 o verejnom obstarávaní z.03.04.2019, ktorá nadobudla účinnosť 01.05.2019 znenie článku 7 ods. 1 opätovne obsahovalo povinnosť povereného zamestnanca zverejniť výzvu na predkladanie ponúk na webovom sídle KSK, čím bolo umožnené zabezpečiť dodržiavanie princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie hospodárskych subjektov, transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a efektívnosti.

Zistenie č. 10: Nezverejňovanie výziev na predkladanie cenových ponúk na webovom sídle KSK nebolo v súlade s kritériami dobrej praxe.

Predseda Košického samosprávneho kraja podľa § 16 ods. 3 zákona o samosprávnych krajoch, vydal za účelom rozvíjania systému finančného riadenia, Smernicu č. 3/2016 Košického samosprávneho kraja z 13.04.2016 o finančnej kontrole, ktorá nadobudla účinnosť 18.04.2016. Smernica upravuje zodpovednosť a povinnosti zamestnancov KSK v súvislosti s finančnou kontrolou a finančným riadením a postupmi pri vykonávaní finančnej kontroly.

Základnú finančnú kontrolu vykonávali vedúci zamestnanci a zamestnanci zodpovední za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku alebo za iné odborné činnosti podľa povahy finančnej operácie, alebo jej

časti, podľa rozhodnutia predsedu KSK. Zodpovední zamestnanci potvrdzujú vykonanie základnej finančnej kontroly uvedením svojho mena a priezviska spolu s vlastnoručným podpisom s uvedením dátumu jej vykonania na príslušnom kontrolnom liste, na likvidačnom liste faktúry s vyjadrením, či je, alebo nie je možné finančnú operáciu alebo jej časť vykonať, v nej pokračovať alebo vymáhať poskytnuté plnenie, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala. Kontrolou vybraných dokladov bolo zistené, že kontrolovaný subjekt overil základnou finančnou kontrolou súlad každej finančnej operácie alebo jej časti.

Obstaranie majetku, tovarov a služieb realizoval KSK na základe plánu VO na roky 2018 a 2019. Plány VO vyplynuli z požiadaviek jednotlivých odborov, oddelení, resp. z požiadaviek kancelárie predsedu a kancelárie riaditeľa úradu. Za obsahovú správnosť vyhotovenej požiadavky a súladu jej listinnej a elektronickej podoby zodpovedá vecne príslušný organizačný útvar ÚKSK. Na základe ich požiadaviek boli realizované zmeny v rozpočte a tým bolo zabezpečené financovanie zákaziek, ktorých opodstatnenosť vznikla v priebehu roka (napr. obstaranie kompletných právnych služieb, MS 2019 v hokeji).

Kontrolná skupina NKÚ SR z vybratej vzorky preverila 18 verejných obstarávaní z bežných výdavkov a šesť verejných obstarávaní z kapitálových výdavkov v hodnote 974 877,21 eur.

Jednalo sa o zákazky na obstarávanie kancelárskych potrieb, reklamných predmetov, licencií, servisu, údržby a opravy motorových vozidiel, obnovy okenných výplní, komplexných právnych služieb, analýzy optimalizácie procesov Úradu KSK, zefektívnenia procesov VO, auditu IT, Implementácie Nariadenia EÚ 2016/679 a hlasových a dátových služieb mobilného operátora.

Kontrola procesu verejného obstarávania bola vykonaná z pohľadu správnosti určenia PHZ, preverenia, či cena zákazky nebola vyššia ako PHZ, či obstarávanie bolo kryté rozpočtom, či boli finančné prostriedky zahrnuté v programovom rozpočte, resp. či prípadná zmena rozpočtu bola schválená zastupiteľstvom a či bol obstaraný majetok reálne využívaný na plnenie úloh KSK.

PHZ v preverovaných VO boli, okrem zákazky na obstaranie komplexných právnych služieb, určené správne, t. j. bez DPH a boli platné v čase odoslania oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo výziev na predkladanie ponúk. Boli určené na základe prieskumu trhu, v prípade obstarania zákazky na servis, údržbu a opravy motorových vozidiel bola PHZ určená na základe nákladov na službu za predchádzajúce roky.

Obstaranie komplexných právnych služieb

Preverením dokumentácie z procesu VO v prípade zaobstarávania komplexných právnych služieb bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nevedel preukázať určenie PHZ, takže nebolo možné zistiť, či bola PHZ určená správne. V zápisnici o určení PHZ bolo uvedené, že PHZ bola určená prieskumom trhu, súvisiacu dokumentáciu kontrolnej skupine KSK nepredložil.

Zistenie č. 11: Kontrolovaný subjekt v jednom prípade nepreukázal určenie PHZ, čo bolo v rozpore s § 6 ods. 18 zákona o VO a tým, že nearchivoval kompletnú dokumentáciu z procesu VO, postupoval v rozpore s § 24 ods.1 zákona o VO.

Obstaranie tlače krajských novín

Výber dodávateľa na mimoriadnu tlač krajských novín zrealizoval KSK priamym rokovacím konaním. Tento postup KSK použil z dôvodu „mimoriadnej udalosti nespôsobenej verejným obstarávateľom, ktorú nemohol predvídať, vzhľadom na vzniknutú časovú tieseň, nebolo možné uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž, ani rokovacie konanie so zverejnením“. Mimoriadna udalosť bola zdôvodnená pozitívnymi skúsenosťami z predchádzajúcich vydaní, skutočnosťou, že dodávateľ disponoval všetkými potrebnými podkladmi a poskytnutou zľavou (bližšie nešpecifikovanou). Podľa zápisnice z PRK zo dňa 27.11.2019 aj podľa uzatvorenej zmluvy bola hodnota zákazky 11 040,00 eur za 270 000 ks, teda dodávateľ ponúkol rovnakú cenu ako aj v predchádzajúcich piatich dodávkach. Kontrolná skupina NKÚ SR neakceptovala skutočnosť, že uvedené zdôvodnenie mimoriadnej udalosti, mohlo byť dôvodom využitia postupu priameho rokovacieho rokovania na výber poskytovateľa služby.

Zistenie č. 12: Použitím priameho rokovacieho konania, na výber dodávateľa na mimoriadnu tlač krajských novín, kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 115 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní a s čl. 7 ods. 1 smernice Košického samosprávneho kraja č. 1/2019 o verejnom obstarávaní tým, že výzvu na predkladanie

ponúk nezverejnil na webovom sídle KSK. Využitím priameho rokovacieho konania za účelom výberu poskytovateľa služby nebolo umožnené zabezpečiť dodržiavanie princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie hospodárskych subjektov, transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a efektívnosti.

Preverení postupov obstarávania majetku z kapitálových výdavkov pri dvoch nákupoch osobných áut v počte 12 kusov, rekonštrukcii strechy č. VII na Strojárskej ul. č. 3 v Košiciach, vypracovanie architektonických štúdií na rekonštrukciu polikliník Sever, Juh, Západ a Východ, vypracovanie dokumentácie k stavebnému zámeru (štátnej expertízy) a jej povinnej prílohy EIA pre projekt s názvom „ID R007 II/552 Košice – Veľké Kapušany – hranica UA a Rozšírenie virtualizačného prostredia vrátane migrácie mail servera bolo zistené, že kontrolovaný subjekt vo všetkých prípadoch overil vždy súlad každej pripravovanej finančnej operácie alebo jej časti základnou finančnou kontrolou. Predpokladaná hodnota zákazky (PHZ) určená správne, t. j. bez DPH a bola platná v čase odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo výzvy na predkladanie ponúk. Vo všetkých obstarávaniach bola určená ako priemer cenových ponúk oslovených spoločností. Verejný obstarávateľ oslovil najmenej tri subjekty v každom verejnom obstarávaní. Ani v jednom z preverovaných VO nebola výsledná cena zákazky vyššia ako PHZ. Obstaranie zákaziek (verejné obstarávanie) bolo kryté rozpočtom KSK.

Obstaranie pozemku v Čižaticiach

Z dôvodu absencie cestmajsterstva Správy ciest KSK v severnej časti okresu Košice-okolie (ďalej len „cestmajsterstva“), údržbu ciest v tomto území vykonávala Slovenská správa ciest Bratislava a neskôr NDS zo strediska správy a údržby na Magnezitárskej ulici v Košiciach, na základe objednávky Správy ciest KSK. Výkon údržby vlastnými kapacitami Správy ciest KSK zo strediska v Moldave nad Bodvou alebo cestmajsterstva v Čani, by bol podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu, pre veľké prepravné vzdialenosti neefektívny a nevyhovujúci. Z uvedených dôvodov bolo potrebné pre zabezpečenie efektívneho a operatívneho výkonu správy a údržby cca 140 km ciest II. a III. triedy zriadiť cestmajsterstvo v uvedenom území. V dôvodovej správe k predkladanému zámeru kúpy pozemku, bolo uvedené, že zriadenie vlastného cestmajsterstva prinesie ročnú úsporu finančných prostriedkov vo výške 200 000,00 eur.

Zastupiteľstvo KSK 29.04.2019 uznesením č. 211/2019 schválilo kúpu nehnuteľnosti za účelom zriadenia cestmajsterstva pre severnú časť okresu Košice – okolie od spoločnosti Towercom, a.s., Cesta na Kamzík 14, Bratislava za kúpnu cenu 180 000,00 eur. Pozemok sa nachádza za obcou Čižatice z cesty III. triedy. Stavby nachádzajúce sa na pozemku boli vybudované v roku 1977, vrátane troch vysielačov. Dva z nich boli odstránené, v súčasnosti sa na pozemku nachádza bez obslužný funkčný a využívaný vysielač, ktorý nebol predmetom predaja. Celková výmera pozemkov predstavuje 49 494 m². Pôvodným zámerom KSK bolo obstaranie pozemku pre potreby cestmajsterstva Správy ciest KSK s výmerou cca 4 000 m². Podľa emailovej dokumentácie medzi prevádzajúcim a nadobúdateľom bol pozemok na predaj za účtovnú zostatkovú cenu 150 000 eur bez DPH o výmere 45 741 m². Zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (č.8/2019/KZ) č. 3866/2019/OSM – 25120 medzi Towercom, a.s., Cesta na Kamzík 14, Blava a KSK bola podpísaná 15.07.2019. Kúpna cena predstavovala 150 078,06 eur a bola uhradená 23.07.2019.

V čase výkonu kontroly bolo zistené, že cestmajsterstvo Správy ciest KSK v severnej časti okresu Košice – okolie v Čižaticiach nebolo zriadené. Podľa vyjadrenia KSK došlo k zmene účelu použitia pozemku. Na základe memoranda podpísaného s TU Košice a jeho plnenia, bolo na rokovaniach zistené, že dané pozemky sa nachádzajú v prieskumnom území a v lokalite s výskytom termálnych vôd. GeoSurvey ako spoločnosť založená TU Košice bola držiteľom prieskumného územia. Pokračovaním spolupráce s TU Košice bolo prijaté rozhodnutie, že spoločnosť GeoSurvey prejde do 100% vlastníctva KSK. Z uvedeného je zrejmé, že pôvodný zámer využitia pozemkov na cestmajsterstvo bolo vhodné prehodnotiť a zriadenie cestmajsterstva riešiť v inej lokalite. Cestmajsterstvo je v súčasnosti riešené v Košickom Klečenove.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo zistené, že KSK nevyužíval obstaraný majetok na účely, na ktoré ho obstaral, a to na zriadenie cestmajsterstva. Rozpočtové prostriedky boli pri obstarávaní pozemku síce použité na stanovený účel, na ktorý boli schválené v rozpočte KSK, ale tým, že sa rozhodlo o nevybudovaní cestmajsterstva, nebol naplnený účel využitia pozemku, za ktorým bol pozemok obstarávaný.

Zistenie č. 13: Preverení použitia finančných prostriedkov z pohľadu účinnosti, t. j. overením vzťahu medzi plánovaným výsledkom činnosti a skutočným výsledkom činnosti vzhľadom na použité verejné prostriedky bolo

zistené, že ich použitie nebolo účinné. Uvedeným konaním kontrolovaný subjekt konal v rozpore s § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy podľa ktorého je subjekt verejnej správy povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia. Zároveň porušil finančnú disciplínu v zmysle § 31 ods. 1 písm. j) citovaného zákona v sume 150 078,06 eur.

Obstaranie dlhodobého majetku nebolo kontrolované hlavným kontrolórom KSK. Preverenie toku finančných plnení na vybratej vzorke neboli zistené platby v hotovosti. Platby boli realizované prostredníctvom prevodov finančných prostriedkov cez BÚ. Preverovaním povinnosti zverejňovať faktúry a povinne zverejňované zmluvy neboli zistené nedostatky.

Dohody o skončení pracovného pomeru

KSK v roku 2018 uzatvoril dohody o skončení pracovného pomeru s 32 zamestnancami v zmysle ustanovenia § 60 ZP v celkovej sume 270 561,16 eur. Súčasťou týchto dohôd bol záväzok zamestnávateľa vyplatiť zamestnancom odstupné vo výške dohodnutej v kolektívnej zmluve. V uvedených prípadoch nešlo o zákonný nárok zamestnancov na odstupné v zmysle § 63 ods. 1 písm. a) a b), ale išlo o dobrovoľné plnenie zamestnávateľa v zmysle § 76 ods. 7 ZP, podľa ktorého, zamestnávateľ môže poskytnúť zamestnancovi odstupné aj v iných prípadoch ako podľa odsekov 1 a 2. Na základe toho KSK v roku 2019 uzatvoril dohody o skončení pracovného pomeru v zmysle ustanovenia § 60 ZP so 17 zamestnancami v celkovej sume 100 600,99 eur.

Vyplatenie odstupného 49 zamestnancom, s ktorými KSK v rokoch 2018 a 2019 skončil pracovný pomer na základe vzájomnej dohody podľa § 60 ZP, bolo zákonné, keďže táto možnosť bola zamestnávateľovi daná ustanovením § 76 ods. 7 ZP.

Dohody o prácach vykonávaných mimopracovného pomeru

V roku 2018 uzatvoril KSK celkovo 96 dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Z toho 44 dohôd o vykonaní práce a 52 dohôd o pracovnej činnosti. Na základe týchto dohôd KSK uhradil zamestnancom odmeny v celkovej sume 207 416,15 eur. Za dohody o vykonaní práce celkom 56 100,60 eur a za dohody o pracovnej činnosti 151 315,55 eur. V roku 2019 stúpol počet uzatvorených dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru na 110. Z toho 39 dohôd o vykonaní práce a 71 dohôd o pracovnej činnosti. Na základe týchto dohôd KSK uhradil zamestnancom odmeny v celkovej sume 419 100,09 eur. Za dohody o vykonaní práce celkom 138 706,00 eur a za dohody o pracovnej činnosti 280 394,09 eur. Počet uzatvorených dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru oproti roku 2018 vzrástol len o 14,58 %, avšak výška odmien vyplatená na základe týchto dohôd bola v sume 419 100,09, čo predstavovalo nárast o 102,05%, v absolútnom vyjadrení o 211 683,94 eur viacej ako v roku 2018.

Dohody o pracovnej činnosti

Dohody o pracovnej činnosti v roku 2018 boli uzatvorené v počte 52 a zamestnancom bola za práce na základe nich vyplatená suma 151 315,55 eur, čo bolo 72,95 % celkovo vyplatených odmien na dohody. V roku 2019 KSK uzatvoril 71 dohôd o pracovnej činnosti za 280 394,09 eur, čo predstavovalo pokles podielu odmien na celkových odmenách na 66,90 %. Medziročný nárast odmien vyplatených za práce na základe dohôd o pracovnej činnosti predstavoval 85,30 %.

Kontrolou uzatvorených dohôd o pracovnej činnosti bolo zistené, že KSK uzatvoril so zamestnancom dohodu o pracovnej činnosti, na pracovnú činnosť vodiča služobného motorového vozidla na obdobie od 01.06.2018 do 31.12.2018. V dohode bola dohodnutá odmena 10,00 eur za hodinu práce. Dodatkom č. 1 k tejto dohode došlo od 01.08.2020 k zmene výšky odmeny za hodinu práce na 35,00 eur za hodinu. K ukončeniu dohody o pracovnej činnosti došlo k 30.09.2018. Zamestnanec od 01.10.2018 nastúpil ako vodič služobného motorového vozidla na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú do 30.09.2019 s ustanoveným pracovným časom zamestnanca 37,5 hodín týždenne. V zmluve bola dohodnutá mesačná zmluvná mzda v sume 1 400,00 eur.

Kontrolou bolo zistené, že zamestnancovi bola na základe uzatvorenej dohody o pracovnej činnosti za obdobie od 04.06.2018 do 27.09.2018, vyplatená celková odmena v sume 4 600,00 eur, pričom podľa výkazov opracovaných hodín opracoval celkom 160 hodín.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Porovnaním mzdových podmienok ostatných vodičov úradu KSK bolo zistené, že v roku 2018 bola najvyššia mzda vodiča zamestnaného v úrade KSK 1 800,00 eur mesačne.

Zistenie č. 14: KSK tým, že v prípade uzatvorenej dohody o pracovnej činnosti vodiča služobného motorového vozidla dodatkom zvýšil od 01.08.2018 jeho odmenu za hodinu vykonanej práce na 35,00 eur, dohodol pre zamestnanca priaznivejšie podmienky v jeho prospech, ako boli nároky a plnenia ostatných vodičov úradu KSK v pracovnom pomere. Uvedeným konaním KSK postupoval v rozpore s § 224 ods. 2 písm. c) zákonníka práce.

Zistenie č. 15: Podľa vyjadrenia z 03.12.2020 KSK nedisponuje záznamami o prevádzke služobného motorového vozidla za jún, júl, august a september 2018. Vzhľadom na to, že KSK nemal záznamy o prevádzke služobného motorového vozidla za jún, júl, august a september 2018 nevedel hodnoverne preukázať opodstatnenosť vyplatení mzdy vodiča služobného motorového vozidla, v zmysle § 32 ods. 1 zákona o účtovníctve, čím si KSK nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 8 ods. 1 citovaného zákona viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

Odporúčanie č. 5: Vypracovanie interného predpisu pre oblasť odmeňovania jednak zamestnancov v trvalom pracovnom pomere ako aj so zapracovaním postupov a podmienok odmeňovania na základe dohôd o prácach vykonávaných mimopracovného pomeru.

Dohody o vykonaní práce

Dohody o vykonaní práce v roku 2018 boli uzatvorené v počte 44 a zamestnancom boli za práce na základe nich vyplatené odmeny v celkovej sume 56 100,60 eur, čo predstavovalo 27,05 % odmien vyplatených v roku 2018 za práce vykonávané na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. V roku 2019 KSK uzatvoril 39 dohôd o vykonaní práce a vyplatené odmeny boli v sume 138 706,00 eur, čo bolo 33,10 % celkovo vyplatených odmien v roku 2019.

Pri porovnaní medziročného nárastu výšky vyplatených odmien za práce vykonané na základe dohôd o vykonaní práce, výška vyplatených odmien vzrástla oproti roku 2018 o 147,25 % a to napriek tomu, že KSK uzatvoril v roku 2019 menej dohôd o vykonaní práce ako v predchádzajúcom roku.

Projekt Kreatívne centrum

Kontrolou bolo zistené, že KSK na základe Dodatku č. 1 k Zmluve o realizácii činností v oblasti regionálneho rozvoja z 15.10.2019, (uzatvorenej medzi KSK a ARR) poskytol ARR dotáciu 163 000,00 eur. V čl. II dodatku sa zmluvné strany dohodli o rozšírení zmluvne dohodnutých činností o ďalšie činnosti súvisiace s prípravou projektu Kreatívne centrum – Košický kraj a s realizáciou Akčného plánu obnovy krajiny na rok 2019 a ostatnými činnosťami súvisiacimi s prípravou projektov spolufinancovaných z operačných programov SR. Podľa čl. III sa zmluvné strany dohodli na rozšírení dohodnutých činností v oblasti udržateľného rozvoja regiónu Košického kraja

- a. projekt Kreatívneho centra
- b. projekt Akčný plán obnovy krajiny na rok 2019.

Kontrolovaný subjekt v uvedenom prípade neposkytol ARR finančné prostriedky na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel.

Zistenie č. 16: Finančné prostriedky poskytované ARR formou dotácie z rozpočtu KSK, neboli v rozpočte KSK rozpočtované na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov a taktiež v zmluve o realizácii činností v oblasti regionálneho rozvoja a dodatku č. 1 k tejto zmluve na základe ktorej boli poskytnuté, neboli uvedené poskytnuté sumy finančných prostriedkov na konkrétne úlohy a akcie, čo nebolo v súlade s § 8 ods. 2 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa dôvodovej správy o činnosti ARR za rok 2019, bola ARR poverená vedením KSK po vyhlásení výzvy MK SR prípravou projektu Kreatívneho centra. Vedenie KSK poverilo ARR obstaraním spracovateľov pre prepracovanie a dodanie projektovej dokumentácie s názvom Regionálne multifunkčné centrum - revitalizácia hnedej zóny Košice, vrátane inžinierskej činnosti. ARR bola poverená aj vypracovaním žiadosti o NFP a relevantných príloh.

Za účelom zabezpečenia spracovateľa pre prepracovanie a dodanie projektovej dokumentácie ARR, ako verejný obstarávateľ vyhotovil 27.08.2019 výzvu na predloženie ponuky – prieskum trhu na určenie predpokladanej hodnoty zákazky a to z dôvodu, že plánoval zadať zákazku na predmet s názvom „Prepracovanie a dodanie projektovej dokumentácie pre potreby Kreatívneho centra.“ Prílohou výzvy bol opis predmetu zákazky. Výzva bola zaslaná šiestim uchádzačom.

Podľa opisu predmetu zákazky, ktorý tvoril prílohu výzvy PD mala byť vypracovaná v takom rozsahu, aby bolo možné získať všetky potrebné povolenia na realizáciu stavby (spôsobilá na vydanie stavebného povolenia) a aby bolo možné stavbu zrealizovať.

Podľa Záznamu z prieskumu trhu na určenie predpokladanej hodnoty zákazky zo 06.09.2019 verejný obstarávateľ využil právo špecifikované v bode 12 výzvy pre účely vyhodnotenia a z predložených piatich ponúk na stanovenia PHZ vybral úspešného uchádzača spoločnosť JEGON, s.r.o., Š. Kuku 12, 071 01 Michalovce s najnižšou cenou 81 540,00 eur s DPH.

S úspešným uchádzačom – zhotoviteľom bola 11.09.2019 uzatvorená Zmluva o dielo. Predmetom zmluvy bolo prepracovanie a dodanie PD pre potreby Kreatívneho centra, ako podkladu pre zriadenie Kreatívneho centra Košického kraja.

KSK 16.09.2020 uzatvoril s piatimi fyzickými osobami dohody o vykonaní práce. Predmetom týchto dohôd bolo vykonanie prípravných prác pre projektovú dokumentáciu pre prípravu projektu Kreatívneho centra v priestoroch Strojárska 3, v Košiciach. Tieto dohody boli uzatvorené na obdobie od 18.09. do 30.11.2019 a v ďalších dvoch prípadoch od 04.10. do 30.11.2019. Rozsah prác bol dohodnutý: obhliadka priestorov, oboznámenie sa so skutkovým stavom budov, zameranie riešených priestorov, fasád, nádvoria a dotknutých objektov, predprojektová príprava, spracovanie koncepcných štúdií, komunikácia s KPÚ, jednanie s dotknutými orgánmi a spracovanie podkladov. Na základe týchto dohôd bolo vyplatených celkom 129 360,00 eur + odvody v sume 28 510,99 eur, celkom 157 870,99 eur.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že ARR dňa 15.10.2019 podpísala so spoločnosťou JEGON, s.r.o., Š. Kuku 12, 071 01 Michalovce zmluvu na výkon inžinierskych činností a kompletizáciu podkladov. Zmluva bola uzatvorená na základe prieskumu trhu na určenie predpokladanej hodnoty zákazky z 09.10.2019 s názvom „Zabezpečenie inžinierskej činnosti pre potreby Kreatívneho centra. Predmetom tejto zmluvy bola inžinierska činnosť do vydania stavebného povolenia a kompletizácia existujúcich podkladov za účelom spracovania komplexného projektu pre stavebné povolenie. Cena za dielo bola dohodnutá v sume 33 360,00 eur. Inžinierska činnosť 6 000,00 eur a spracovanie projektu v sume 27 360,00 eur.

Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností od podpísania zmluvy o dielo 11.09.2019 do zapojenia sa piatich odborníkov do procesu vypracovania PD Kreatívne centrum 16.09.2019 uplynulo iba päť dní. Na zhotovení PD Kreatívne centrum súbežne pracovali zhotoviteľ spoločnosť JEGON, s.r.o., ako aj osoby na základe dohôd o vykonaní práce. Celkové výdavky, ktoré ARR vyplatila zhotoviteľovi za práce na PD Kreatívne centrum na základe dvoch uzatvorených zmlúv boli v sume 114 900,00 eur a výdavky v sume 157 870,99 eur, boli uhradené z rozpočtu KSK za práce na PD Kreatívne centrum na základe zmlúv o vykonaní práce. Celkom za práce na PD Kreatívne centrum bolo uhradených 272 770,99 eur, čo presahovalo finančný limit uvedený v § 5 ods.3 zákazky s nízkou hodnotou podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Verejný obstarávateľ mal povinnosť stanoviť hodnotu zákazky na základe zákonom stanovených pravidiel v čase, kedy reálne bolo vyhlásené verejné obstarávanie. Principiálne platí, že do predpokladanej hodnoty zákazky sa zahŕňa všetko, čo s ňou ekonomicky alebo technicky súvisí alebo je od nej neoddeliteľné, a to za celé obdobie, v ktorom sa má plnenie realizovať.

Zistenie č. 17: Kontrolou bolo zistené, že predpokladaná hodnota zákazky na PD nebola stanovená v súlade s § 6 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní. Verejný obstarávateľ nesprávne určil predpokladanú hodnotu predmetu spomenutej zákazky, t. j. predpokladaná hodnota zákazky sa mala určiť ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky (ZoD 67 950,00 eur bez DPH, zmluva na výkon inžinierskych činností v sume 27 800,00 eur bez DPH a zmluva o vykonaní práce v sume 157 870,99 eur), čo bolo v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.

Podľa § 5 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, nadlimitnou zákazkou je zákazka zadávaná verejným obstarávateľom a obstarávateľom, ktorej predpokladaná hodnota je rovná alebo vyššia ako 144 000 eur pre tovary a služby. Podľa § 6 ods. 16 zákona o verejnom obstarávaní, zákazku, koncesiu alebo súťaž návrhov nemožno

rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom znížiť predpokladanú hodnotu pod finančné limity podľa tohto zákona. Podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Z predloženej dokumentácie a vykonanej kontroly vyplýva, že poskytnuté služby, ktoré boli predmetom zákazky na PD z hľadiska vecného, miestneho a časového spolu súviseli.

Zistenie č. 18: Z hľadiska súčtu predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky (253 620,99 eur bez DPH), predmetu zákazky vo väzbe na finančné limity určené podľa § 5 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, bol verejný obstarávateľ pri zadávaní predmetnej zákazky na poskytnutie služby povinný použiť postup zadávania nadlimitných zákaziek. Vzhľadom na to, že verejný obstarávateľ ARR uzavrel zmluvu o dielo postupom zadávania zákaziek podľa § 5 ods. 4 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní a následne uzatvoril ďalšiu zmluvu súvisiacu s predmetom tejto zákazky. Vstupom úradu KSK do realizácie zákazky uzatvorením dohôd o vykonaní prác súvisiacich s touto zákazkou, a to napriek skutočnosti, že vedenie KSK poverilo ARR obstaraním spracovateľov pre prepracovanie a dodanie PD Kreatívne centrum, došlo k navýšeniu hodnoty zákazky až na sumu 253 620,99 eur bez DPH. Podľa zákona o verejnom obstarávaní, zákazku nemožno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom znížiť predpokladanú hodnotu zákazky pod finančné limity podľa tohto zákona. Takýto postup bol v rozpore s cieľom pri zadávaní zákaziek, ktorým bolo dosiahnuť hospodárnosť a efektívnosť nakladania s verejnými financiami a dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti.

Podľa RK výdavky súvisiace s obstaraním Prípravnej a projektovej dokumentácie sa triedia na položku 716 a uhrádzajú sa s kapitálových výdavkov. Zahŕňajú platby za inžiniersko-technickú pomoc a práce v súvislosti s plánovanou (pripravovanou) výstavbou. Poskytnutie bežných výdavkov z rozpočtu KSK pre ARR na zabezpečenie spracovateľa pre prepracovanie a dodanie projektovej dokumentácie s názvom Regionálne multifunkčné centrum - revitalizácia hnedej zóny Košice, vrátane inžinierskej činnosti, (na obstaranie dlhodobého hmotného majetku) nebolo v súlade s vyššie uvedenými podmienkami.

Zistenie č. 19: KSK tým, že poskytol ARR z rozpočtu KSK bežné výdavky na obstaranie PD Kreatívne centrum, nepostupoval v zmysle pravidiel a podmienok ustanovených RK, čím porušil finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. m) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v celkovej sume 114 900,00 eur.

Dotácie poskytnuté z rozpočtu KSK podľa § 8 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom vyššieho územného celku. Vyúčtovanie poskytnutej dotácie bolo súčasťou dôvodovej správy o činnosti ARR za rok 2019. Správa uvádza činnosti vykonané ARR spojené s projektom Kreatívneho centra (konzultácie a rokovania vedené s MK SR a aj s ostatnými VÚC, obstaranie spracovateľov pre prepracovanie a dodanie projektovej dokumentácie vrátane inžinierskej činnosti, vypracovanie žiadosti o NFP aj relevantných príloh). V správe nebolo uvedené finančné vyčíslenie výdavkov použitých na tieto činnosti.

Zistenie č. 20: Vyúčtovanie dotácie poskytnutej ARR v roku 2019 z rozpočtu KSK neobsahovalo finančné vyčíslenie použitých finančných prostriedkov na konkrétne úlohy a akcie, čo nebolo v súlade s § 8 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Nakladanie s majetkom VÚC

3.1. Stav majetku VÚC

Štruktúra majetku:

Majetok KSK vrátane jeho rozpočtových a príspevkových organizácií, podľa stavu v súvahe zostavenej k 31.12.2019, bol v brutto hodnote 878 865 278,09 eur. Najväčší podiel tvoril neobežný majetok v sume 570 978 078,75 eur, čo predstavovalo 67,49 %. Obežný majetok bol v sume 305 292 076,51 eur, t.j. 34,74 %. Časové rozlíšenie v sume 2 595 122,83 eur tvorilo 0,30 % podiel z celkovej vykazovanej hodnoty.

Oproti roku 2018 vzrástla celková brutto hodnota majetku KSK o 6,95 %. Výraznejšie vzrástol obežný majetok o 14,48 %, pričom neobežný majetok len o 2,95 %. Najvýznamnejšia zmena bola v prípade stavu finančných účtov, kde hodnota vzrástla o 59,45 %. Výrazne poklesli dlhodobé pohľadávky o 42,74 %.

Podľa údajov individuálnej účtovnej závierky zostavenej za Úrad KSK (bez rozpočtových a príspevkových organizácií) hospodáril KSK k 31.12.2019 s majetkom v brutto hodnote 374 043 626,38 eur. Neobežný majetok bol v sume 87 788 364,49 eur, čo tvorilo 23,47 % podiel a obežný majetok bol v sume 283 921 125,30 eur, čo tvorilo 75,91 %. Časové rozlíšenie tvorilo zanedbateľný 0,03 % podiel v sume 112 606,41 eur.

Medziročne hodnota neobežného majetku vzrástla oproti roku 2018 o 5,00 %, z toho najvyšší nárast bol evidovaný na účtoch pozemky o 28,72 %, t.j. o 638 438,36 eur. Obežný majetok sa zvýšil o 14,29 %, z toho významnejšie zmeny boli evidované na účtoch krátkodobých pohľadávok s rastom o 15,27 %, t.j. o 3 069 773,19 eur a na finančných účtoch o 73,17 %, t.j. nárast o 30 108 033,94 eur.

Dlhodobý finančný majetok (DFM)

KSK vykazoval majetkové podiely v štyroch obchodných spoločnostiach k 31.12.2019 v celkovej hodnote 1 211 000,00 eur.

V r. 2019 hodnota dlhodobého finančného majetku oproti r. 2018 medziročne vzrástla o 5,00 %, t.j. o 56 000,00 eur. Zmena súvisela s bezodplatným nadobudnutím 100 % obchodného podielu v obchodnej spoločnosti GeoSurvey, s.r.o., Polárna 2, Košice s hodnotou podielu 6 000,00 eur. Ďalšou zmenou bolo nadobudnutie 50 % podielu v hodnote 50 000,00 eur v spoločnej spoločnosti s PSK – IDS Východ s.r.o.

Získanie 100 % podielu v spoločnosti GeoSurvey súviselo s geologickým prieskumom geotermálnych vôd na území kraja (prieskumné územie Čižatice) a možnosťou ich ďalšieho využitia v súlade s cieľmi PHSR KSK na roky 2016 – 2022. KSK predpokladá financovanie spoločnosti cez poskytnutie príspevkov a dotácií zo svojho rozpočtu v sume 2 300 000,00 eur až do r. 2021. Za rok 2019 skončilo hospodárenie spoločnosti so ziskom po zdanení vo výške 3 818,00 eur, hodnota vlastného imania spoločnosti sa vyvíjala negatívne a dosiahla k 31.12.2019 výšku 4 235,00 eur. Pritom vlastné imanie k 31.12.2018 bolo vo výške 14 656,00 eur, t.j. medziročne pokleslo o 71,11 %.

Hospodárenie spoločnosti IDS Východ s.r.o., ktorá sa zameriava na organizovanie integrovaného dopravného systému Košického a Prešovského samosprávneho kraja skončilo za rok 2019 so ziskom 4 432,00 eur (po zdanení), hodnota vlastného imania k 31.12.2019 bola v sume 104 432,00 eur.

Okrem toho KSK mal 100 % podiel v spoločnosti ORID s. r. o., ktorej je zakladateľom a jediným spoločníkom a kde účtovná hodnota podielu bola 5 000,00 eur (v r. 2020 zmena na Hmotné rezervy Košického samosprávneho kraja, s.r.o.). Výsledky hospodárenia spoločnosti za rok 2019 neboli formou účtovnej závierky zverejnené v príslušnom registri. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu z 6.10.2020 účtovná závierka bola spracovaná dodávateľským spôsobom v apríli 2020. Finálne dokumenty vrátane daňového priznania za r. 2019 boli z dôvodu pandémie a pozdržaním schvaľovacích procesov podané na finančnú správu až 23. 6. 2020.

Spoločnosť v ostatných rokoch nevykonávala žiadnu činnosť, nemala zamestnancov a prevádzku mala financovanú cez dotácie z rozpočtu KSK, svojho zakladateľa, v r. 2018 čerpala dotáciu v sume 2 500,00 eur a v r. 2019 to bolo 15 000,00 eur. Vlastné imanie spoločnosti sa vyvíjalo nepriaznivo, bolo záporné v roku 2017, resp. nižšie ako základné imanie v kontrolovaných rokoch 2018 a 2019. Funkciu konateľa zabezpečoval zamestnanec odboru dopravy KSK. V roku 2019 prebiehali medzi KSK a PSK rokovania ohľadom využitia tejto spoločnosti pre účely zabezpečenia nezávislého organizátora verejnej dopravy Košického a Prešovského kraja. Rokovania vyústili do založenia novej spoločnosti IDS Východ, s.r.o.

Z uvedených dôvodov a v súvislosti s mimoriadnou situáciou pre pandémiu ochorenia Covid-19 s cieľom zabezpečiť ochranné pomôcky pre zariadenia KSK došlo k zmene predmetu činnosti spoločnosti a jej premenovaniu na Hmotné rezervy Košického samosprávneho kraja, s.r.o. podľa zápisu v Obchodnom registri 28.5.2020.

Kontrolovaný subjekt bol okrem toho držiteľom 19 ks listinných akcií spoločnosti Nemocnica novej generácie Michalovce, a.s. v sume 20 900,00 eur a ostatný DFM tvorí nepeňažný vklad do ostatných kapitálových fondov predmetnej spoločnosti. Hodnota vkladu bola podľa znaleckého posudku stanovená na sumu 1 150 000,00 eur. Nepeňažný vklad započítava plnenie emisného kurzu upísaných akcií vo výške 20 900,00 eur a zvyšok hodnota 1 129 100,00 eur je v vklad a je ostatným DFM. K 31.12.2019 predstavovalo vlastné imanie uvedenej spoločnosti 1 197 362 eur, spoločnosť dosiahla zisk po zdanení 85 895 eur (pred zdanením 123 082 eur).

Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu z 6.10.2020 o finančnom stave spoločností s majetkovou účasťou KSK a ich hospodárení bol KSK informovaný formou predkladania účtovných závierok. Kontrola hospodárenia spoločností bola zabezpečovaná prostredníctvom Dozorných rád. Majetkové účasti mali pre KSK skôr nefinančný význam (geologický výskum výskytu zdrojov geotermálnej vody a ich využitie, vybudovanie integrovaného dopravného systému, zvýšenie úrovne poskytovania zdravotnej starostlivosti).

Kontrolou bolo zistené, že hodnotu dlhodobého finančného majetku KSK v účtovnej závierke neupravoval tvorbou opravných položiek v nadväznosti na vývoj vlastného imania. Na znehodnotenie finančných investícií bez tvorby opravných položiek upozornil KSK aj audítora vo svojej správe o overení IÚZ k 31.12.2019, podľa ktorej znehodnotenie predstavuje minimálne 77 % vykazanej hodnoty. Rizikovou skutočnosťou je aj časový nesúlad medzi autonómne zostavovanými účtovnými závierkami KSK a obchodnými spoločnosťami a nemožnosť disponovať včasnými informáciami potrebnými pre ocenenie majetkových účastí KSK.

Zistenie č. 21: Kontrolovaný subjekt neupravoval v účtovnej závierke hodnotu dlhodobého finančného majetku tvorbou opravných položiek v nadväznosti na vývoj vlastného imania obchodných spoločností, v ktorých mal majetkovú účasť. Tým nepostupoval v súlade s § 26 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého ocenenie majetku sa upraví opravnými položkami ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu. Opravné položky sa zrušia alebo sa zmení ich výška, ak nastane zmena predpokladu zníženia hodnoty

Odporúčanie č. 6: Zaviesť postupy na sledovanie finančnej a majetkovej situácie obchodných spoločností s majetkovou účasťou KSK za účelom zrealizovania ocenenia dlhodobého finančného majetku.

Vykazovanie hodnoty majetku

Register hmotného a nehmotného majetku KSK je vedený v systéme SAP, modul majetok. Porovnaním registra majetku a zostatkov účtov hlavnej knihy ako aj stavov majetku zisteného inventarizáciou majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31. 12.2019 v zmysle správy Ústrednej inventarizačnej komisie KSK neboli zistené žiadne rozdiely.

Údaje o hodnotách majetku vykazované v súvahe, hlavnej knihe a inventarizácii majetku k 31.12.2019 boli rovnaké.

Účty obstarania dlhodobého majetku

Kontrolou nehmotných investícií v obstaraní vykazovaných na účte 041 v hodnote 394 349,98 eur k 31.12.2019 neboli zistené nedostatky. Nezaraďený majetok predstavoval plán udržateľnej mobility – strategický dopravný dokument obstaraný v roku 2019. Investícia bola ukončená v priebehu kontroly NKÚ SR odovzdaním diela v 06/2020 a bude zaradená do majetku KSK po schválení v zastupiteľstve KSK. Materiál bude predložený v 10/2020 na rokovanie zastupiteľstva KSK. K 31.12.2018 bol stav na účte 041 nulový.

Na účte 042 – obstaranie dlhodobého hmotného majetku vykazoval KSK k 31.12.2018 sumu 4 111 034,47 eur. Stav účtu medziročne vzrástol o 91,78 %, t.j. o 3 773 369,54 eur a dosiahol k 31.12.2019 hodnotu 7 884 404,01 eur.

Na tomto účte boli evidované:

- stavby, ktoré prechádzajú do roku 2020 spolu v hodnote 1 408 006,20 eur (40 položiek),
- stavby, ktoré sú alebo budú uplatnené na spolufinancovanie z EÚ fondov a projektové dokumentácie v hodnote 6 039 356,52 eur (19 položiek),
- stavby, ktoré sú pozastavené alebo sa doposiaľ nerealizovali v sume 437 041,27 eur (8 položiek s dátumom vzniku 2004 – 2010, ku ktorým je vytvorená 100 % opravná položka).

Kontrolou bolo zistené, že v jednom prípade investičného majetku s označením IM 510 Rekonštrukcia vodovodnej a kanalizačnej prípojky Letohrádok Dardanely v Markušovciach bola stavba ukončená podľa preberacieho protokolu 21.7.2017. Kolaudačné rozhodnutie, ktorým bolo povolené užívanie stavby, bolo vydané pre KSK stavebným úradom – Obcou Markušovce 25.9.2017, s právoplatnosťou rozhodnutia od 18.10.2017. Napriek povolenému užívaniu stavby nebolo vykonané zaradenie majetku do užívania v účtovnej evidencii KSK, resp. jeho správcov. Počas výkonu kontroly NKÚ SR odbor projektov a investícií KSK požiadal odbor správy majetku KSK

interným listom z 8.9.2020 o zverenie obstaranej investície do správy organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi.

Zistenie č. 22: Evidovaním skolaudovanej stavby č. IM 510 na účte 042- obstaranie dlhodobého hmotného majetku od r. 2017 do septembra 2020 v sume 24 987,82 eur nepostupoval kontrolovaný subjekt v súlade s § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve v nadväznosti na § 28 ods. 1 Postupov účtovania, podľa ktorého na účte 042 sa účtuje obstarávaný dlhodobý hmotný majetok a jeho technické zhodnotenie do času jeho uvedenia do používania vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním. Oneskorené zaradenie majetku do užívania v účtovnej a analytickej evidencii (vrátane jeho odovzdania správcovi) má za následok nesúlad s § 3 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia v nadväznosti na § 2 ods. 1 Postupov účtovania, podľa ktorého dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň, v ktorom dôjde ku skutočnostiam, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali, alebo o ktorých sú k dispozícii doklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti.

Vzhľadom na vysoký stav investícií v obstaraní – starších nevyužitých projektových dokumentácií z rokov 2004 - 2012 (11 položiek v hodnote spolu 338 079,50 eur) je možno vytvorené opravné položky považovať za podhodnotené. Opravné položky boli do r. 2019 tvorené len k prípadom navrhnutým na zmarenie, ktoré však neboli akceptované. O tom svedčia návrhy na zmarenie investícií odbornými útvarmi KSK, ktoré neboli prerokované v ústrednej inventarizačnej komisii v rámci inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2019 a neboli navrhnuté na odpis prostredníctvom zastupiteľstva KSK. Napr. 3 prípady nevyužitelných projektových dokumentácií v odvetví školstva (IM 54 SOU dopravné Košice – rekonštrukcia budovy v sume 22 357,43 eur, IM 16 SZŠ Košice – rekonštrukcia budovy 17 834,81 eur, IM 19 Gymnázium a ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským Košice – rekonštrukcia budovy 17 380,30 eur). Ďalej odbor správy majetku KSK navrhol zmať investíciu IM 305 Vypracovanie PD- rekonštrukcia zdravotníckeho zariadenia zar. KE-Sever 35 581,00 eur a pod.

K pozastaveným a nerealizovaným stavbám (investičné akcie z r. 2004 – 2010) boli vytvorené opravné položky k ôsmim prípadom v hodnote 437 042,27 eur – ich výška bola od 31.12.2017 do 31.12.2019 nezmenená. Investície v obstarávaní, ku ktorým bola vytvorená opravná položka k 31.12.2018 predstavovali 10,63 % z celkového objemu evidovaných investícií v obstaraní a k 31.12.2019 predstavovali už len 5,54 %.

Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu z 08.09.2020 zásady hospodárenia s majetkom KSK upravujú § 2 kompetencie jednotlivých orgánov a zodpovedných osôb pri rozhodovaní o prebytočnosti a neupotrebitelnosti majetku alebo nehnuteľnej veci. Čiastkové inventarizačné komisie vykonali fyzickú inventarizáciu s porovnaním účtovný stav. Ústredná inventarizačná komisia daný stav na účte 042 zobrala na vedomie, ale nepredložila konkrétny návrh na zastupiteľstvo, nakoľko v jednotlivých investičných akciách nové vedenie Úradu KSK chcelo hodnotiť využitelný potenciál jednotlivých projektových dokumentácií a investičných akcií.

Zistenie č. 23: Vysoká hodnota dlhodobého hmotného majetku v obstaraní bez primeranej korekcie môže preslúchať informácie o skutočnej hodnote majetku vykazovanej v účtovnej závierke KSK, čo nie je v súlade s § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Porúčanie č. 7: venovať náležitú pozornosť tvorbe opravných položiek u evidovaných nevyužitých projektových dokumentácií, kde je dôvodný predpoklad získania finančných zdrojov na realizáciu

7 Nakladanie s majetkom a majetkovými právami

V kontrolovanom období rokov 2018 – 2019 postupoval kontrolovaný subjekt pri nakladaní s majetkom podľa Zásad hospodárenia s majetkom KSK, schválených uznesením Zastupiteľstva KSK č. 166/2014 dňom 01.01.2015 v znení dodatku č. 1, schváleného uznesením Zastupiteľstva KSK č. 302/2015 dňom 01.01.2016. Zásady boli vydané v súlade s § 9 ods. 2 zákona o majetku VÚC.

Podľa § 6 písm. b) Zásad hospodárenia s majetkom KSK, platných v čase kontroly, patrí medzi spôsoby nakladania s majetkom aj „výkon správy právnickými osobami, ktorých zakladateľom je KSK alebo inými

právnickými osobami". Zákon o majetku VÚC v znení platnom od 01.07.2009 osobitne neupravuje inštitút zmluvy o výkone správy majetku VÚC s obchodnou spoločnosťou. Zákon nevylučuje, aby VÚC uzavrel osobitnú zmluvu s obchodnou spoločnosťou o poskytovaní služieb podľa Obchodného, príp. Občianskeho zákonníka. Na základe takéhoto zmluvného vzťahu môže obchodná spoločnosť poskytovať pre VÚC len služby spojené so starostlivosťou o majetok VÚC, nie je však oprávnená majetok VÚC užívať na svoje účely a nakladať s ním. Služby spojené so starostlivosťou a údržbou majetku VÚC obchodnou spoločnosťou sa poskytujú za odplatu a je potrebné ich odlišiť od správy a nakladania s majetkom VÚC v rámci plnenia úloh VÚC a ním zriadených RO a PO.

Aktuálne má KSK uzavretú len jednu zmluvu o výkone správy hnutelného majetku, uzavretú mimo kontrolovaného obdobia v r. 2020, ktorá sa týka správy a prevádzkovania tovarových automatov obchodnou spoločnosťou založenou KSK.

Zistenie č. 24: V zásadách hospodárenia s majetkom KSK absentuje definícia výkonu správy majetku KSK právnickými osobami, ktoré sú obchodnými spoločnosťami.

Odporúčanie č. 8: Zosúladiť zásady hospodárenia s majetkom KSK s platnou legislatívou v časti výkonu správy majetku KSK právnickou osobou založenou KSK alebo inými právnickými osobami. Užívanie majetku obchodnými spoločnosťami upraviť užívacím vzťahom – nájomnou zmluvou alebo zmluvou o výpožičke a starostlivosť o majetok zmluvou o službách, resp. obdobným zmluvným vzťahom

Na základe písomne spracovaných odpovedí zo 06.10.2020 vykonával KSK pred prevodom, resp. prenájomom svojho majetku nasledovné analýzy a postupy:

Pred prevodom svojho majetku KSK analyzuje potrebnosť majetku na plnenie samosprávnych úloh vyžiadaním stanoviska od správcu okrem prípadov, keď správca už oznámil KSK, že takýto majetok je preňho prebytočný a nepotrebuje ho na plnenie svojich úloh. Následne sú požiadani o vyjadrenie aj ostatní správcovia majetku KSK prostredníctvom príslušných odborov Úradu KSK, ako aj odbory Úradu KSK k možnosti jeho ďalšieho využitia. Výnimkou sú prípady, keď je jednoznačné, že vzhľadom na jeho charakter a doterajší spôsob využívania nie je predpoklad, že by bol takýto majetok využiteľný pre iného správcu (napr. pozemky pod stavbami vo vlastníctve iných osôb, malé časti pozemkov nachádzajúce sa za oplotením iných vlastníkov alebo pozemky, ku ktorým je prístup obmedzený len cez pozemok jediného vlastníka, tzn. pozemky, ktoré vzhľadom na svoju výmeru, tvar a polohu sú pre KSK tak v súčasnosti ako aj v budúcnosti nevyužiteľné). Zároveň sa pri nehnuteľnom majetku zisťuje aj jeho využitie z hľadiska územnoplánovacej dokumentácie mesta alebo obce, na území ktorých sa nachádza, príp. aj jeho využitie na realizáciu plánovaných zámerov KSK. Každý navrhovaný prevod majetku je predkladaný do rady predsedu KSK so stanoviskami, odôvodnením a ako aj s ďalšími možnými spôsobmi nakladania (napr. nájom, zverenie do správy inému správcovi), ktorá posúdi a môže rozhodnúť, že takýto majetok nebude predmetom prevodu a zostáva vo vlastníctve KSK.

KSK individuálne posudzuje nakladanie s majetkom, ktorý KSK alebo jeho organizácie nevyužívajú. Prevod sa realizuje výnimočne, a to hlavne v prípadoch, keď KSK majetok nevie využiť, príp. majetok sa nachádza v lokalite s nízkym dopytom po nájme, ďalej z dôvodu, že majetok je v zlom technickom stave a vyžaduje si investície, resp. nemožno predpokladať záujem o jeho prenájom

V prípade prevodu majetku, ktorý realizuje priamo Úrad KSK (okrem prevodu z dôvodu hodného osobitného zreteľa a ostatných prevodov taxatívne vymedzených v § 9a ods.8 zákona o majetku VÚC) bol v posledných rokoch ako jediný spôsob nakladania s majetkom využívaný prevod na základe OVS za účelom vytvárania súťažného prostredia. Tento spôsob sa preukázal pri realizovaní prevodov ako najvýhodnejší z dôvodu, že:

- prevod spôsobom priameho predaja je časovo zložitejší (zastupiteľstvo schvaľuje najprv spôsob prevodu vlastníctva priamym predajom a následne prevod vlastníctva pre konkrétneho kupujúceho, problémom je aj časové obmedzenie určenia všeobecnej hodnoty majetku, tzn. znaleckého posudku, ktorý nesmie byť v deň schválenia prevodu vlastníctva zastupiteľstvom starší ako 6 mesiacov a preukázanie splnenia podmienky, že kupujúci nie je osobou, ktorú zákon vylučuje z priameho predaja),
- prevod dobrovoľnou dražbou, pri ktorom je potrebná účasť licitátora a notára zvyšuje náklady spojené s realizáciou prevodu.

Z uvedených dôvodov spôsob nakladania s majetkom na základe OVS aplikuje KSK aj pri nájme majetku, ktorý nie je zverený do správy a je priamo prenášaný prostredníctvom Úradu KSK.

Kontrolovaný subjekt realizuje prevod nehnuteľného majetku za kúpnu cenu minimálne vo výške určenej znaleckým posudkom na určenie všeobecnej hodnoty prevádzaného majetku s pripočítaním nákladov súvisiacich s prevodom. Evidencia týkajúca sa určenia výšky kúpnej ceny je vedená v spisoch súvisiacich s prevodom majetku. V prípade nájmu majetku je výška nájomného zisťovaná najčastejšie prieskumom trhu s tým, že v zmysle platných Zásad hospodárenia s majetkom KSK je potrebné uchovávať doklady o určení výšky nájomného.

Pri prevodoch resp. prenájmoch majetku KSK z dôvodu hodného osobitného zreteľa postupoval pri určovaní cien podľa svojho vyjadrenia:

- pri prevodoch malých častí pozemkov (napr. za oplotením iných vlastníkov alebo s obmedzeným prístupom cez pozemok jedného vlastníka), t.j. takých ktoré vzhľadom na svoju výmeru, tvar a polohu sú pre KSK nevyužiteľné, sú prevádzané minimálne za cenu v mieste a čase obvyklú, t.j. za cenu znaleckého posudku s pripočítaním nákladov za prevod,
- nájmy športových zariadení postupom podľa Zásad hospodárenia s majetkom (stanovením zvýhodnených cien pre športové kluby a organizácie detského a mládežníckeho športu)
- nájmy na verejnoprospešný účel za symbolické nájomné (t.j. nie je v mieste a čase obvyklé) – nájomcovi sú uložené iné povinnosti ako napr. povinnosť refundácie dane z nehnuteľností, refundácie poistenia prenajatého majetku alebo povinnosť poistiť prenajatý majetok na vlastné náklady, príp. povinnosť investovať do prenajatého majetku alebo poskytnúť iné plnenie pre KSK.

KSK nerozhoduje o „dočasnej“ prebytočnosti svojho majetku osobitným rozhodnutím. Vzhľadom na skutočnosť, zákon o majetku VÚC nedefinuje prebytočnosť majetku, KSK si upravil túto definíciu v Zásadách hospodárenia s majetkom KSK. KSK rozhoduje o „trvalej“ prebytočnosti majetku, tzn. rozhoduje o jeho prebytočnosti za predpokladu, že ho KSK alebo organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK nepotrebnú a ani v budúcnosti nebudú potrebovať takýto majetok na plnenie svojich úloh. Majetok, ktorý je dočasne prebytočný, je najčastejšie predmetom nájmu postupom podľa platných Zásad hospodárenia s majetkom KSK.

Odporúčanie č. 9: Upraviť definíciu dočasne prebytočného majetku a procesy schvaľovania jeho prenájmu v Zásadách hospodárenia s majetkom KSK.

Zistenie č. 25: Kontrolovaný subjekt mal v § 2 Zásad hospodárenia s majetkom KSK určené kritériá prebytočnosti a neupotrebitelnosti majetku, ako aj proces rozhodovania o prebytočnosti a neupotrebitelnosti majetku. NKÚ SR uvedenú skutočnosť hodnotí ako dobrú prax.

Zistenie č. 26: Definovanie prípadov výnimočnosti (ojedinelosti) prevodu/prenájmu majetku KSK z dôvodu hodného osobitného zreteľa a náležitosti zdôvodnenia osobitného zreteľa pri prevode/prenájmě majetku nebolo predmetom Zásad hospodárenia s majetkom KSK. Každý prípad sa posudzoval individuálne. KSK nemal vypracované osobitné kritériá na určenie ceny prevodu alebo prenájmu majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa.

Zistenie č. 27: Ako príklad dobrej praxe hodnotíme pravidlá pre nájom športových zariadení na stredných školách. V uvedenom prípade o nájmy športových zariadení postupom podľa Zásad hospodárenia s majetkom (stanovením zvýhodnených cien pre športové kluby a organizácie detského a mládežníckeho športu) – prípad hodný osobitného zreteľa odôvodnený nepeňažnou podporou športu na stredných školách realizovaný prostredníctvom športových klubov a organizácií v územnej pôsobnosti KSK.

V rokoch 2018 – 2019 Úrad KSK neuzavrel žiadnu nájomnú zmluvu z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Naopak pri prevodoch majetku KSK tento spôsob prevažoval. V roku 2018 sa týkal 100,00 % prevodov nehnuteľného majetku a v roku 2019 tento podiel bol 66,67 %.

Pri prevodoch vlastníctva v kontrolovanom období KSK preferoval spôsob prevodu z dôvodu hodného osobitného zreteľa. V dôvodových správach, predkladaných do zastupiteľstva KSK, boli ako dôvody uvedené najmä majetkovo právne usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom menších výmer (vo vlastníctve KSK a správe jeho správcov), ktoré užívali rôzne fyzické, príp. právnické osoby bez zmluvy. Najčastejšie bolo odôvodnenie osobitného zreteľa – malá výmera, tvar a umiestnenie pozemku, absencia samostatného prístupu k pozemku. Kúpne ceny boli určené väčšinou na základe cenového prieskumu, so zohľadnením umiestnenia a výmery pozemku ako aj rentabilnosti objednať znalecký posudok. Doklady z vykonaných prieskumov neboli

v spisoch dokumentované, bola vedená pomocná evidencia. Prevody z dôvodu osobitného zreteľa neboli vykonané za symbolické ceny, ale za ceny obvyklé na trhu.

Zistenie č. 28: Ako príklad dobrej praxe bolo zistené, že prevody z dôvodu osobitného zreteľa neboli vykonané za symbolické ceny, ale za ceny obvyklé na trhu.

Kompenzačný prínos pri prevodoch pozemkov z dôvodu osobitného zreteľa spočíval v určení kúpnych cien v úrovni cien obvyklých na trhu (ceny boli odvodené zo znaleckých posudkov obdobných pozemkov, resp. porovnateľné ceny nehnuteľností zistené cenovým prieskumom relevantného trhu).

Odbor správy majetku Úradu KSK pripravoval k prenájmom schvaľovaným zastupiteľstvom (najmä z dôvodu hodného osobitného zreteľa – zmluvy uzavreté pred r. 2018) dôvodové správy, ktoré predstavovali určitú formu analýzy potrebnosti majetku a výhodnosti prenájmu. Rozhodnutia o dočasnej prebytočnosti majetku navrhovaného na prenájom neboli vydávané a schvaľované orgánmi KSK, zásady hospodárenia s majetkom KSK takýto postup neupravovali. O jednotlivých prípadoch rokovali odborné komisie zastupiteľstva a porada predsedu KSK.

Kompenzačný prínos z nájmu majetku KSK z dôvodu hodného osobitného zreteľa v rámci skontrolovanej vzorky spočíval napr. v stanovení povinnosti refundovať v prospech KSK daň z nehnuteľností a poistiť majetok nájomcom, príp. refundovať alikvotné poistné prenajímateľovi, v záväzku nájomcu technicky zhodnotiť prenajímanú nehnuteľnosť v stanovenom finančnom objeme a dohodnutej dobe (rekonštrukcia a modernizácia objektov, zateplenie, plynifikácia), v zachovaní poskytovania vzdelávacích služieb v strednom odbornom školstve bez výberu školného, v zabezpečení nedostatkových sociálnych služieb pre vekovo a zdravotne znevýhodnené skupiny obyvateľov, vo využívaní odbornej techniky získanej z projektov na účely vzdelávania mládeže a pod.

Zistenie č. 29: Ako príklad dobrej praxe hodnotíme povinnosť nájomcu investovať do prenajatého majetku v stanovenej lehote a stanovenom finančnom objeme ako jednej z možností dosiahnuť kompenzačný prínos v prípade nájomov nehnuteľností, schválených z dôvodu hodného osobitného zreteľa za symbolické nájomné.

Majetok KSK bol poistený poistnou zmluvou č. 2-862-004956 z 31. 05. 2005 uzavretou s QBE poisťovňou a.s. (v súčasnosti Colonnade Insurance S.A.) vrátane 25 dodatkov. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, s nasledovným rozsahom krytia: poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia vecí živelnou udalosťou alebo vodou z vodovodných zariadení, poistenie pre prípad škôd spôsobených odcudzením, vrátane vandalizmu, poistenie zodpovednosti za škodu, poistenie pre prípad škôd spôsobených odcudzením počas prepravy. Celková výška poistného za rok 2019 bola 267 990,55 €.

Poistné sumy platné k 31. 12. 2019:

- nehnuteľný majetok vo výške 890 080 636,04 €,
- hnutelné veci vo výške 27 613 671,37 €,
- elektronika vo výške 20 870,58 €,
- zodpovednosť poisteného za škodu vo výške 165 969,59 €.

Podľa prehľadu vyhotoveného KSK k 31.12.2019 evidoval za prevod a prenájom majetku štyri prípady pohľadávok. Z toho za nájom voči mestu Moldava 55,32 eur (uhradená 3.2.2020, splatnosť 23.12.2019), dlhodobá pohľadávka z predaja akcií nemocní voči Svetu zdravia, a.s. 666 272,21 eur splatná do 22.04.2031, pohľadávka za technické zhodnotenie nájmu voči nájomcovi Deutsch-Slowakische Akademien Brezno v sume 500 000,00 eur splatná do 25.08.2020 a zábezpeka na nájomné pre pracovisko Brusel 3 564,00 eur splatná do 01.03.2022.

Na základe prehľadu pohľadávok za nájomné a odpredaj, resp. kontrolou vzorky, neboli zistené prípady, ktoré by vyžadovali využitie právnych prostriedkov na vymáhanie. Úroky z omeškania za oneskorene uhradené nájomné dosiahli v dvoch prípadoch menej ako 1 eur (mesto Moldava a spoločnosť Livonen), t.j. išlo o finančne nevýznamnú čiastku, ktorej vymáhanie by bolo neehospodárne.

Prevody majetku

V preverovanom období r. 2018 – 2019 uzatvoril kontrolovaný subjekt 15 kúpnych zmlúv na prevod vlastníctva majetku KSK. Prevod priamym predajom, resp. dražbou nebol realizovaný žiadny. Kontrolou bolo preverených 100 % prípadov prevodov z dôvodu hodného osobitného zreteľa v počte 10 zmlúv, 100 % prevodov na základe obchodnej verejnej súťaže v počte dve zmluvy (z toho jedna zmluva s procesom uzatvorenia v r. 2020)

a jedna zmluva uzavretá podľa § 9 ods. 8 písm. b) zákona o majetku VÚC. Vybraná vzorka predstavovala celkom 13 kúpnych zmlúv s dohodnutou výškou kúpnej ceny spolu 30 746,00 eur.

Kontrolou vybranej vzorky neboli zistené významné nedostatky. Pri vykonávaní finančnej kontroly sa vyskytli formálne nedostatky, keď zodpovedný zamestnanec v niektorých prípadoch overoval súlad s rozpočtom v časti výdavky, pričom pri odplatných predajoch pre KSK vznikajú príjmy rozpočtu. Zdôvodnenie osobitného zreteľa bolo špecifikované v dôvodových správach, pripravovaných odborom správy majetku Úradu KSK, predkladaných do zastupiteľstva KSK. V preverovaných prípadoch dôvodmi bolo najmä majetkovo právne usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom menších výmer (vo vlastníctve KSK a správe jeho správcov), ktoré užívali rôzne fyzické, príp. právnické osoby bez zmluvy. Najčastejšie bolo odôvodnenie osobitného zreteľa – malá výmera, tvar a umiestnenie pozemku, absencia samostatného prístupu k pozemku. S nadobúdateľmi bola v zmluvách dohodnutá aj finančná náhrada za užívanie nehnuteľného majetku KSK bez zmluvy pred uzavretím kúpnej zmluvy, a to obvykle vo výške 10 % z kúpnej ceny za predchádzajúce 2 roky.

V predmetnej oblasti bola v r. 2020 vykonaná aj previerka Krajskej prokuratúry v Košiciach, ktorá potvrdila, že postup KSK pri prevodoch pozemkov z dôvodov hodných osobitného zreteľa v r. 2019 bol zákonný (predmetom previerky bolo 6 prevodov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré boli aj v preverovanej vzorke NKÚ SR). Vo všetkých prípadoch po zverejnení zámeru previesť nehnuteľný majetok z dôvodu hodného osobitného zreteľa zastupiteľstvo KSK jedným uznesením rozhodovalo o prebytočnosti nehnuteľného majetku a súčasne schválilo spôsob prevodu a prevod nehnuteľného majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Všetky uznesenia boli prijaté trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov. Formulácia uznesení bola podľa prokuratúry konkrétna a jednoznačná, nezameniteľným spôsobom špecifikovaný predmet prevodu a osobitný zreteľ bol v každom z nich zdôvodnený.

Zistenie č. 30: Kontrolou bol identifikovaný príklad nevhodnej praxe, keď v prípade prevodov majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa zastupiteľstvo KSK rozhodovalo o spôsobe prevodu, ako aj samotnom prevode na jednom zastupiteľstve. Takýto postup pritom KSK nemalo osobitne upravený v zásadách hospodárenia s majetkom a odborné stanoviská kompetentných inštitúcií k danému problému neboli jednoznačné. Tento problém je podľa názoru NKÚ SR systémový a vyžaduje si jednoznačnú právnu úpravu týchto procesov. Prevod z dôvodu hodného osobitného zreteľa by mal byť využívaný len výnimočne s určitou mierou komplikovanosti, t. j. s vyžadovaním dvoch zastupiteľstiev. Schvaľovaním na jednom zastupiteľstve dochádza k procesnému zjednodušeniu prevodov majetku, hoci ten má byť podľa legislatívy realizovaný len vo výnimočných prípadoch.

Odporúčanie č. 10: Vzhľadom na nejednoznačnú legislatívnu úpravu a stanoviská kompetentných inštitúcií odporúčame pre zvýšenie transparentnosti a objektívnosti pri prevodoch majetku, z dôvodu hodného osobitného zreteľa, rozhodovať o spôsobe prevodu majetku na samostatnom zastupiteľstve a o samotnom prevode majetku tiež na samostatnom zastupiteľstve.

Procesy týkajúce sa prevodov nehnuteľného majetku na základe dvoch kontrolovaných OVS prebiehajú, resp. budú ukončené v r. 2020. V jednom prípade (pozemok v k. ú. Rakovec o výmere 520 m²) prebehlo v minulých rokoch viacero neúspešných pokusov o priamy predaj pozemku v súčinnosti s obcou Rakovec nad Ondavou, zámer sa opakoval 11-krát. Úspešným bol návrh s ponukovou cenou 2 100,00 eur (minimálna kúpna cena podľa súťažných podkladov bola 900,00 eur). Nadobúdateľ uhradil kúpnu cenu 07.09.2020, na základe čoho podal KSK návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra, ktorý ešte nebol povolený. V druhom kontrolovanom prípade prevodu pozemku a učňovskej diele Prakovce došlo k prevodu za ponukovú cenu 20 100,00 eur (minimálna kúpna cena podľa súťažných podkladov 15 550,00 eur). Doplatok kúpnej ceny po odpočítaní zábezpeky bol nadobúdateľom vykonaný 30.01. 2020 a vklad do katastra bol povolený 13.03.2020.

Jeden preverovaný prípad sa týkal prevodu vlastníctva pozemku zastavaného stavbou vo vlastníctve nadobúdateľa podľa § 9 ods. 8 písm. b) zákona o majetku VÚC. Prevod sa realizoval na základe žiadosti fyzických osôb, ktoré si prenajímali pozemok vo vlastníctve KSK, na ktorom sa nachádzala ich garáž. Kúpna cena za prevod bola stanovená na úrovni trhovej ceny podľa prieskumu realitných portálov a starších znaleckých posudkov stanovujúcich hodnotu obdobných nehnuteľností. Za pozemok v k. ú. Košice, Severné mesto o výmere 19 m² bolo uhradených 2 470,00 eur.

Všetky preverované kúpne zmluvy boli uzavreté a zverejnené v súlade s platnou legislatívou. Návrh na vklad do katastra bol podávaný až po úhrade kúpnej ceny kupujúcim. Vyradenie majetku z účtovnej evidencie bolo záúčtované až po doručení dokladu z katastra nehnuteľností – po vklade. Neboli evidované žiadne pohľadávky súvisiace s prevodom majetku.

Nájom majetku KSK

Príjmy z vlastníctva vo forme nájomného dosahovali za samotný Úrad KSK finančne nevýznamné čiastky. V roku 2018 to bolo 4 121,92 eur. Podľa záverečného účtu KSK za rok 2018 z celkových príjmov z prenájmu vrátane príjmov správcov 1 902 027 eur, je príjem samotného úradu len 0,21 %. Podľa záverečného účtu v roku 2019 príjmy z prenájmu majetku dosiahli 1 920 497,00 eur, z toho samotný Úrad KSK 8 987,00 eur, čo predstavuje 0,46 % podiel.

Úrad KSK ako prenajímateľ evidoval v kontrolovaných rokoch 2018 – 2019 spolu 29 platných a účinných nájomných zmlúv, z toho 22 sa týkalo nájmu nehnuteľného majetku a 7 zmlúv sa týkalo nájmu hnuteľného majetku. S výnimkou jednej zmluvy uzavretej s obchodnou spoločnosťou Livonen, a.s. na prenájom pozemku za účelom zriadenia inžinierskych sietí, išlo o staršie zmluvy uzavreté v rokoch 2005 – 2017.

V rámci evidovaných zmlúv bolo aj osem zmlúv upravených dodatkami, ktoré sa týkali prenájmu nehnuteľností (pozemkov a stavieb) a hnuteľných vecí za účelom poskytovania zdravotnej starostlivosti (štyri nemocnice s poliklinikou v Rožňave, Trebišove, Michalovciach a Spišskej Novej Vsi). Nájom bol schválený z dôvodu hodného osobitného zreteľa uzneseniami Zastupiteľstva KSK č. 291/2011, 292/2011, 293/2011 a 294/2011, ktorý bol odôvodnený – realizáciou podmienok dočasného prevodu akcií v súlade s uznesením zastupiteľstva KSK č. 233/2011 a zmluvou o dočasnom prevode akcií z 20.04.2011 uzavretej medzi KSK a Vranovskou investičnou, s.r.o. (teraz Svet zdravia, a.s.) s cieľom zabezpečiť zachovanie a zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Nájomné zmluvy boli uzavreté na 20 rokov, s nájomným vo výške 1 euro na rok pre každú zmluvu (nájomca uhrádzal náklady za služby a refundoval daň z nehnuteľností a poistenie predmetu nájmu).

Do vzorky bolo vybratých 6 nájomných zmlúv, z toho 3 prípady z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Kontrolou vzorky nájomných zmlúv bolo zistené:

- o zámere prenajať majetok a spôsobe prenájmu rozhodovalo Zastupiteľstvo KSK, v prípade dvoch zmlúv z titulu aplikovanej výnimky podľa § 7 ods. 5 Zásad hospodárenia s majetkom KSK (nájom pozemkov na zriadenie prípojok inžinierskych sietí) zmluvu priamo podpísal predseda KSK. V zmluvách však absentoval odkaz na predmetné ustanovenie Zásad hospodárenia s majetkom KSK, podľa ktorého neboli uplatnené štandardné postupy pre spôsob výberu nájomcu,
- zverejnenie zámeru o prenájme bolo preukázané prostredníctvom dôvodových správ k uzneseniam Zastupiteľstva KSK, resp. výpisom z internetu,
- schválenie prenájmu z dôvodu hodného osobitného zreteľa bolo odsúhlasené 3/5 väčšinou poslancov,
- stanovenie výšky obvyklého nájomného v dvoch prípadoch nájomných zmlúv s obchodnými spoločnosťami bolo doložené pomocnou evidenciou cien obdobných nehnuteľností v lokalitách miest a obcí susediacich s prenajímanou nehnuteľnosťou, ktorú vedie odbor správy majetku KSK. Neboli uchovávané doklady z prieskumu cien podľa § 7 ods. 7 Zásad hospodárenia s majetkom KSK (týka nájomných zmlúv č. 1/2018/NZ, 15/2017/NZ),
- nájomné zmluvy boli uzatvorené v súlade s uzneseniami zastupiteľstva KSK, ustanoveniami Občianskeho zákonníka resp. zákona č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestorov a boli zverejnené na internete vrátane dodatkov,
- lehoty splatnosti pohľadávok z nájomnej zmluvy boli dodržané. V jednom prípade bolo zistené omeškanie s nájomným o 19 dní, čo pri sume nájomného 272,00 eur v prípade nájomcu Livonen, a.s. – nie je finančne významná suma na uplatnenie úrokov z omeškania,
- v prípade nájomcu Deutsch – Slowakische Akademien, a.s. Školská 5, Brezno, so záväzkom preinvestovať do predmetu nájmu 500 tis. Eur do 25.8.2020 (zmluva č. 3/2015/NZ vrátane dodatkov) bol skontrolovaný spôsob overovania plnenia záväzku zo strany KSK ako prenajímateľa. Keďže nájomca v minulosti niektoré investície realizoval bez súhlasu KSK a technické zhodnotenie nebolo možné započítať, došlo v zmysle uznesenia Zastupiteľstva KSK č. 553/2017 k zmene podmienky investovať do stavieb určených na praktickú výučbu študijný odbor technik vodár-hospodár. Investície prehodnocoval

a odborne posúdil odbor investícií a projektov Úradu KSK, ktorý v júli 2020 vyčíslil hodnotu vykonaných prác a dodávok v sume 586 145,32 eur (vykurovací systém, nová hala, rekonštrukcia fasády a výmena okien budov školy a internátu) a konštatoval dobrý stav budov, ktorý nájomca udržiava a zveľaduje. Komplexné hodnotenie záväzku na KSK aktuálne prebieha, keďže v auguste 2020 boli nájomcom doložené ďalšie doklady k investíciám do opravy strechy, na ktoré bol vopred udelený súhlas KSK.

- KSK preukázal v troch prípadoch zápis nájomcov pozemkov do katastra pri nájmoch s dobou nájmu nad 5 rokov, čím bolo splnené overenie povinnosti ich zápisu do registra partnerov verejného sektora (z hľadiska hodnoty majetku sa táto povinnosť na preverovaných nájomcov nevzťahovala),
- pri finančnej kontrole zmlúv, pred vstupom do záväzku, bol nesprávne overovaný súlad pripravovanej zmluvy, finančnej operácie s rozpočtom v časti bežné výdavky. Zo zmlúv však vyplývali príjmy do rozpočtu KSK. Ide o administratívny nedostatok vyplývajúci z formálne vykonávanej finančnej kontroly,
- rozhodnutie o dočasnej prebytočnosti prenajímaného majetku sa nevydáva v podmienkach KSK, zásady hospodárenia s majetkom KSK túto skutočnosť neupravujú.

Likvidácia a vyradenie neupotrebitelného majetku

Vybranú vzorku tvorilo 12 položiek - hnutelných vecí s obstarávacou cenou spolu 865 394,46 eur (zdravotnícke prístroje, dopravné prostriedky, server). Všetky preverované položky boli doložené predpísanou dokumentáciou a úbytky majetku s tým súvisiace boli odúčtované z majetkovej evidencie. V 11 prípadoch sa vyradenie týkalo prenajatého majetku, kde likvidáciu na svoje náklady zabezpečoval nájomca Svet zdravia, a.s., z toho v dvoch prípadoch zdravotníckych prístrojov boli predložené doklady z likvidácie majetku vykonanej v r. 2017 oneskorene (IM č. 52005152 Gama kamera v OC 50 501,66 eur a IM č. 2005454 Vyhodnocovač v OC 50 761,50 eur) a vyradenie majetku z účtovnej evidencie KSK bolo vykonané až 15.03.2018. V týchto prípadoch vydal rozhodnutie o neupotrebitelnosti majetku č. 1665/2016/OSM-34985 zo 16.12.2016 riaditeľ KSK a súhlas s likvidáciou predseda KSK 29.12.2016.

Zistenie č. 31: Oneskoreným vyradením zlikvidovaného neupotrebitelného majetku z účtovnej evidencie nebola dodržaná vecná a časová súvislosť účtovných prípadov s účtovným obdobím, čo nebolo v súlade s § 3 ods. 1 zákona o účtovníctve a čo ovplyvnilo správnosť vedenia majetkovej evidencie podľa § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku VÚC.

Partneri verejného sektora

KSK preveruje, či musí byť nadobúdateľ, nájomca alebo vypožičiavateľ majetku KSK zapísaný v registri partnerov verejného sektora. Túto povinnosť upravuje napr. aj v podmienkach obchodných verejných súťaží na predaj a nájom majetku. Ak takáto povinnosť nie je splnená, nedôjde k uzavretiu zmluvy zo strany KSK. Evidencia je vedená v príslušnom spise týkajúcom sa prevodu alebo nájmu majetku, a to u tých osôb (kupujúcich a nájomcov), ktorým táto povinnosť vyplýva zo zákona.

Zistenie č. 32: Vyššie uvedený postup pri nadobúdaní, prenájme a výpožičke majetku KSK definuje kontrolná skupina NKÚ SR ako príklad **dobrej praxe**.

V preverovanej vzorke nájomných a kúpnych zmlúv neboli zistené nedostatky.

Štátna pomoc

Poskytovanie štátnej, príp. minimálnej pomoci osobe vykonávajúcej hospodársku činnosť posudzuje KSK pred prevodom alebo nájmom z dôvodu hodného osobitného zreteľa, za predpokladu, že sa majetok prevádza za kúpnu cenu alebo sa prenajíma za nájomné nižšie ako v mieste a čase obvyklé a za predpokladu, že by s prihliadnutím na činnosť, ktorú kupujúci alebo nájomca vykonáva by mohol byť takýto prevod alebo nájom posúdený ako poskytnutie štátnej pomoci. Vzhľadom na skutočnosť, že v posledných rokoch nebol takýto prevod realizovaný, nebol zo strany KSK dôvod vyhodnocovať poskytnutie štátnej pomoci.

V preverovanej vzorke sa nevyskytli prípady prevodu, prenájmu resp. výpožičky majetku KSK, realizované Úradom KSK, ktoré by si hodnotenie poskytovania štátnej pomoci vyžadovali.

Najvyšší kontrolní úřad Slovenskej republiky

Zverejňovanie

KSK zverejňuje všetky povinné informácie týkajúce sa nakladania s majetkom samosprávneho kraja podľa § 5 ods. 8 zákona o slobodnom prístupe k informáciám (sú zverejňované všetky zápisnice z rokovania zastupiteľstva, vrátane prerokovaných materiálov, uznesení a výsledkov hlasovania).

Kontrolou zverejňovania povinných informácií na vybranej vzorke neboli zistené nedostatky.

Za kontrolnú skupinu dňa 28.01.2021

Ing. Miroslav Ferko
vedúci kontrolnej skupiny

.....

Ing. Beatrice Böhmová.
členka kontrolnej skupiny

.....

Ing. Jana Beňová
členka kontrolnej skupiny

.....

Ing. Tomáš Tokár
člen kontrolnej skupiny

.....

obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa

Ing. Rastislav Trnka
predseda KSK

.....

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Expozitúra Košice
Komenského 59, 040 01 Košice

Vážený pán
Ing. Rastislav Trnka
predseda samosprávneho kraja
Košický samosprávny kraj
Námestie Maratónu mieru 68/1
040 01 Košice

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Z-000366/2021/1090/FMA

Vybavuje/kontakt

Ing. Miroslav Ferko
055/7903 173
Miroslav.Ferko@nku.gov.sk

Miesto/dátum

Košice/27.01.2021

Vec

Predloženie protokolu o výsledku kontroly na oboznámenie

V súlade s § 15 ods. 1 písm. d) zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Vám v prílohe predkladáme protokol o výsledku kontroly VÚC – využívanie finančných prostriedkov a majetku č. KA-006/2020/1140 z 28.01.2021 na oboznámenie sa s jeho obsahom.

V súlade s § 15 ods. 1 písm. e) uvedeného zákona Vám predkladáme protokol o výsledku kontroly za účelom umožnenia vznesenia prípadných námietok proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení, ktoré žiadame predložiť písomne v termíne do 03.02.2021 do 10,00 hod. vedúcemu kontrolnej skupiny osobne alebo zaslať písomne na adresu: Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, Komenského 59, 040 01 Košice.

S pozdravom

.....
Ing. Miroslav Ferko
vedúci kontrolnej skupiny

Prevzal dňa

Telefón
.....

Fax
.....

Bankové spojenie
SK41 8180 0000 0070 0006 0603

IČO
30844878

Webové sídlo
www.nku.gov.sk